JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1855. Zaturdag 25 Augustus. N°. 68.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* . . . . *f* 12.50
„ „ „ „ *Java* . . . . » 15.—
„ „ „ „ *Buitenbezittingen* . . . . » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco.*

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is . . . *f* —,60 duiten voor de *Vijf woorden.*
Bij eenste of meerdere herhaling - —,30 „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Ingetrokken:

Het, wegens ziekte, verleend 2jarig verlof naar Nederland aan den controleur der 2e klasse bij de landelijke inkomsten en cultures *F. A. C. Halewijn.*

Het besluit van 21 Junij 1855 no. 1, voor zoover daarbij *N. D. de Bruine* ter beschikking is gesteld van den resident ter Wester-Afdeeling van Borneo.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit de betrekking van controleur der 2e klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de ambtenaar *F. A. C. Halewijn.*

Benoemd:

Bij het Bureau van den Directeur van Financien.

Tot 2e commies, de 3e commies bij de directie der producten en civiele magazijnen *F. Vreede.*

Tot 3e commiezen, de klerken bij het departement van financien *A. H. Goldman* en *J. H. C. van Dijck.*

Gesteld:

Ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar der 2e klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie *G. R. Eichardt.*

Ter beschikking van den resident der Wester-Afdeeling van Borneo, de klerk op het residentie-kantoor te Bezoekie *H. F. W. Cornets de Groot.*

Goedgekeurd:

Dat door den Directeur der Middelen en Domeinen

Is Benoemd:

Tot ondercommies der 1e klasse bij de recherche te Batavia, de ondercommies der 2e klasse bij de recherche aldaar *J. W. Kroon.*

Militair Departement.

Bevorderd:

Bij het Regiment Oost-Indische Cavallerie.

Tot ritmeester, de 1e luitenant *E. Heijning.*

Tot 1e luitenants, de 2e luitenants *F. A. E. van Altena* en *F. van Utenhove.*

Goedgekeurd:

Dat de officier van gezondheid der 2e klasse *W. A. J. Bernard* is overgeplaatst van Soerabaya naar Fort Erfprins.

Vendutien.

Op Maandag 27 Augustus, voor een der Toko's van wijlen den chinees *Lim Ljim*, op Djelakeng in het Chinesche kamp.

En

tegen 2 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*

Op Dingsdag 28 Augustus, à 6 en 4 pCt. vendu salaris, voor het commissiehuis van *John Pryce* & *Co.*

En

tegen 2 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*

Op Woensdag 29 Augustus, voor het sterfhuis van *Njeij Minerva.*

Op Donderdag 30 Augustus, voor het commissiehuis van *van Slooten Morgan & Co.*

En

à 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Op Vrijdag 31 Augustus, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

En

à 2 pCt. vendusalaris voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vertrekkende Personen.

H. C. van Eijbergen.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 16 tot en met den 23 Aug., 1855.

JAVA HOTEL. *C. H. Plumer*, van Amoij. — Mr. *C. F. Plumer*, van idem. — *S. S. von Dam*, van Samarang. — *J. F. Ahrens*, *J. P. Looft*, *J. Bouten*, van Bantam.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *H. Robinet*, van China. — *Bauduin*, van Macasser. — *G. J. von Oppen*, van Samarang. — *W. A. Kleijne*, van Onrust. — *W. Postma*, van Pekalongan. — *R. de Jong*, van de reede. — *A. van der Horst*, van idem. — *Le Bron de Vexela*, van Java. — *H. Vermijtelen*, van idem.

ROTTERDAMSCH-HOTEL. *H. G. Diduart* en *echtgenoot* van Billiton. — *G. Rendorp*, van Soerabaya.

MARINE HOTEL. *H. A. Teklenburg*, van Soerabaya. — *F. Hugenholtz*, van Soerabaya. — *P. Verkhoven*, van idem. — *H. A. M. Oosthoek*, van Krawang.

Advertentiën.

EEN ZUSTERPAAR. (*vervolg en slot*).

In 't eind gaven zij voor, zich te willen onderwerpen en werden toen minder gruwzaam behandeld. Gij vleidet u reeds uw oogmerk bereikt te hebben, maar eens op een morgen waren de meisjes verdwenen, en sinds hebt gij nooit iets meer van haar gehoord.''

— Zij zijn dood, ze zijn reeds lang geleden gestorven!'' sprak de Baron half luid; hij was intusschen doodsbleek geworden.

— Neen, zij leven beide!'' hernam *Susanna* plegtig.

— Gij liegt!'' barstte de Baron uit. »Van waar zouden zij teruggekomen na zoo veel jaren? Waar zijn de bewijzen? De meisjes zijn dood, zeg ik, mij ...''

— Broeder!'' vervolgde *Susanna*, en wierp een spottenden, trotschen blik op den Baron: »ge wilt ons dus niet herkennen!... het is waar, wij zijn niet meer de schoone Freules van *Wolvenrade*; kommer en zorg hebben ons het voorhoofd reeds vroeg gerimpeld. Maar ook gij, mijn broeder, gij zijt, ondanks uwen voorspoed en ondanks uwe rijkdommen, oud, zeer oud geworden, en toch, ik heb u dadelijk herkend.''

— Zwijg, bij het heil uwer ziel, zwijg!'' riep de Baron woedend.

— Mijne geschiedenis is nog niet uit,'' hernam *Susanna* met onverstoorbare koelbloedigheid: »Toen wij uwen gruwzamen dwang ontkomen waren, wisten wij niet waarheen. Wij hadden ons tot de overheid of den regter kunnen wenden, maar wij dachten aan de eer van ons geslacht. In plaats van ons, zoo als gij welhooptet in vertwijfeling in de rivier te werpen, liepen wij, in boerenkleederen vermomd, voort, altijd voort, tot dat wij buiten uw bereik dachten te zijn. Met weinige guldens bij ons, kwamen wij te Rotterdam aan: dáár kende ons niemand, dáár konden wij trachten ons brood te verdienen. *Alida* kwam het eerst op het denkbeeld om voor geld zieken te gaan verplegen; wij waren jong, gezond, moedig en geduldig genoeg om zoo iets te durven ondernemen. Vijftig jaar lang hebben wij dit handwerk gedreven en de geheele stad kent ons; maar niemand weet wie wij zijn, of uit welk geslacht wij zijn gesproten. Onze naam is thans gevestigd. Er is geen huis in de stad, waar men ons niet alle sleutels zou durven toevertrouwen, zoo zeer is men van onze eerlijkheid overtuigd. Onder het volk alleen heerscht eenige vrees voor ons; kinderen vlugten bij onze komst, maar dit verhindert ons niet ons heilzaam bedrijf nog steeds uit te oefenen. Zoo waakten wij ook eens bij het ziekbed van onzen achterneef, *Theodoor van Wolrade*....''

— *Theodoor!* weet hij, wie ge zijt?'' viel de Baron sidderend in.

— Hij vermoedt niets, hij denkt even als de geheele wereld, dat wij de dochters zijn van een onderhoorige der Heeren *van Wolvenrade.* Wie zou het ook gelooven, dat twee arme, oude vrouwen, die voor hun brood werken, de zusters zijn van den hoogedelgeboren Heer Baron *van Wolvenrade!*''

— Gij hebt dien naam onteerd! riep hij woedend: »Ik verloochen u. Wat doet gij hier, bij God! gij verwacht toch niet, dat ik u zal erkennen?''

— Wij zouden het kunnen eischen:'' antwoordde *Susanna* bedaard: »wij zouden ook onze aanspraken kunnen doen gelden op ons regtmatig erfdeel, met en benevens de interessen van vijftig jaar..... Maar wij schenken u dat alles, onder ééne voorwaarde, en deze is, dat *Theodoor van Wolvenrade* de vrijheid erlange zelf zich eene echtgenoote te kiezen.''

— Gij zijt waanzinnig!'' viel de Baron toornig uit. »Weet dan, dat de jonker zich verslingerd heeft aan eene burgerdeern, zonder naam of vermogen!''

— Gij vergist u,'' sprak nu *Alida* fier: »zij is van even edel bloed als gij of ik. Zij heet *Casparine de Lainsville* en is eene weeze, die wij tot ons genomen hebben.''

— Mijn God! dan is het tot u, dat ik *Frederik* heb gezonden?''

— Ja en uw onbeschaamde dienaar heeft haar beleedigd op eene wijze, die voldoening vordert. Ik heb haar die beloofd en gij zult haar die geven!''

Er volgden eenige oogenblikken van pijnlijk stilzwij-

Baiersch Bier

bij

(1635) VAN DEN BIESEN & ZOON.

à Vendre,

à 1 fl. le Volume: Choix des meilleurs Romans modernes, et autres Ouvrages. Chez

Mr. E. RINCHON,

(1622) Marchand Tailleur, Noordwijk.

Chama, Laugier & Esmiol

hebben pas ontvangen:

Kreeften in blik, Schotsche Haring, verkrijgbaar de tien stuks voor *f* 1, Zuurkool, Soerabayasche Aardappelen, enz., enz. (1625)

Chama, Laugier & Esmiol

hebben wederom van *Parijs* ontvangen:

Pianino's

uit de zoo gunstig op Java bekende **Keizerlijke Fabriek van Jelmini & F. Dubray.**

(1626)

Ontvangen:

Zeer fraaije Bier-, Wijn- en Likeurglazen, Karaffen, Compottes, Flacons, enz., effen witte Tafelserviezen voor 12 en 18 personen, alsmede eene factuur Europesche Meubelen, divers fijn Pleetwerk, enz. enz.

(1640) LOURAN & VAN WALCHREN.

Nouveautés.

Par la Malle.

Le Soussigné vient de recevoir directement de Paris les derniers articles de Modes. Soieries et étoffes de fantaisie, barèges, tarlatane, mousseline et jaconets, blondes et dentelles de toute largeur, tulle grec et guipure pour mantilles, broderies anglaises, bandes entredeux, cols, manches, chemisettes, toilettes de matin pour dames, chemises brodées, peignoirs en camisoles en batiste, mouchoirs brodées, chaussure pour dames et enfants. Un assortiment de belle bijouterie, bagues et boucles d'oreilles en brillants, bracelets en corail, forme serpent, broches en camée et épingles de tête en corail, demi parures bagues et médaillons très variés, ronds de servietes, porte-cigares et porte-crayons en or et en argent, tabatières, timbales, un grand assortiment de lunettes et de lorgnons, verres fins, pour miope et vue faible, déjeuners et services à thé, le tout d'une admirable fraicheur, 43 jours de traversée.

(1645) A. PONS, Sluisbrug.

Bij de ondergeteekenden zijn op nieuw ontvangen:

eene factuur zijden dassen en cols, zeer fijne kinderhoeden, élastique banden, wit gedamasseerd tafelgoed en tafellakens, katoenen en linnen drills voor pantalons, linnen zakdoeken, etc

(1609) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Eene ijzeren Pomp

met pijpen ten dienste voor eene put.

(1611) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Goede Metselsteenen.

à Contant.

(1664) H. ORTH.

***MILROY* wagen- en bendietuigen met pleet en koper gemonteerd,**

sadels, waarlooze Engelsche wagenleidsels, hoofdstellen, voorts nog eenige nieuwe rijtuigen bestaande uit: vis-à-vis, mylords, bendies, handchais, Engelsche wagen- en bendieveren en assen met oliebussen, nagemaakt leder voor het bekleeden van rijtuigen en meubelen, te verkrijgen bij

(1610) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Lees Hier!

De Ondergeteekende maakt zijne vroegere begunstigers bekend, dat bij hem wederom tegen billijken prijs te bekomen is: **ONHARIGE PADIE**, voor Paarden. Nabij de Kolksluis te Tangkee.

(1605) H. ORTH.

Per Landmail ontvangen bij

S. D. BRANDON,

in de Stad en op Passer Senin,

Militaire Willems Orde's, derde en vierde klasse, en Nederlandsche Leeuwen Orde's, in alle grootens. (1637)

Aan de Magazijnen van

S. D. BRANDON,

in de Stad en op Passer Senin, is op nieuw ontvangen:

Grijze en Witte, Hooge en Lage Munniers Hoeden.
Zwarte Gibus Hoeden.
Parijsche Zijden Heeren Hoeden, met Breede en Smalle Randen.
Zwarte Zijden Jongens Hoeden.
Alsmede Marine en alle soorten van Petten. (1615)

Eene groote partij Witte en Gekleurde Overhemden, alsmede Boorden, Cols, Zijden Doeken, Foelars, Zijde-, Garen- en Glacé Handschoenen worden tot zeer goedkoope prijzen verkocht bij

(1613) S. D. BRANDON,

in de Stad en op Passer Senin.

Heeren- en Militaire

Kleedingstukken

worden in den kort mogelijksten tijd en tot de billijkste prijzen geleverd door

(1614) S. D. BRANDON,

in de Stad en op Passer Senin.

De ondergeteekenden hebben de eer belanghebbenden kennis te geven dat zij, ten gemakke van hen die daarvan als proefname wenschen gebruik te maken, **875 blikken** van de beroemde **Revalenta Arabica**, in blikken van **één pond** hebben ontvangen.

Aanvragen per post gelieve men te frankeeren.

(874) VAUPEL & Co.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een voortreffelijk middel voor hoofdpijn, gal, bedorven maag en leverziekte, alsmede om, bij vervallen van krachten, weder sterkte en levendigheid aan het ligchaam te geven. De buitengewone genezingen, welke dagelijks door deze uitmuntende pillen worden bewerkstelligd, nadat alle andere middelen te vergeefs zijn beproefd geworden, hebben dezelven in hooge mate beroemd gemaakt, en haar doen rangschikken onder de beste bekende geneesmiddelen. In alle standen der Maatschappij worden zij gebruikt, een ieder roemt hare bewonderenswaardige eigenschappen, en beveelt haar aan zijne medemenschen, welke lijden aan waterzucht, slechte spijsvertering, of eenige andere ongesteldheid hoegenaamd, waaraan het menschelijk ligchaam onderhevig is.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à .... *f* 1,—, *f* 3,— en *f* 5,—
Potjes Zalf à .... - 1,—, - 3,— » - 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (1616)

S. B. van Kleeff & Co.,

Passer Pisang.

Hebben uitgepakt een groote factuur

GROENTENS in Blik

(1631) van *Nieuwenhuizen.*

Gezouten Groentens,

als Zuurkool, Roode Kool, Spruitjes, Boerenkool, in vaatjes, bij

(1632) S. B. VAN KLEEFF & Co.

S. B. van Kleeff & Co., Passer Pisang.

Ontvangen:

Roode Wijn

in Okshoofd en afgetapt.

Bijzonder goed Haantjes BIER.

(1634)

TE KOOP Een gemakkelijke Wagen met 2 groote zwarte Paarden, Tuig en geheel toebehooren. Adres

(1621) LANGE & Co.

TE KOOP Een goed geconditionneerd Huis met fraaije Tuin en Bijgebouwen, gelegen in de Gang Boentoe of Kampong Scott aan het Koningsplein en vroeger bewoond door den heer *C. Cristall.*

De koopprijs kan als eerste hypotheek op het Huis blijven staan.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

(1618) JOHN PRYCE & Co.

Wordt te Koop aangeboden

een Troep van **350 KOEBEESTEN**, waaronder vele melkgevende. Adres

(1607) H. M. VAN DORP.

TE HUUR Een Huis, gelegen in de Gang Scott, met planken vloer, thans bewoond door den heer *Brouwer*, te aanvaarden met medio September. Adres

(1643) W. MORGAN.

Gang Scott.

W. Becker is verhuisd van Tjilatjap naar Samarang. (1602)

---

gen. De Baron was opgestaan en liep met groote schreden de zaal op en neder. Op zijn gelaat lag zulk eene vreeselijke uitdrukking, als minder moedige vrouwen dan zijne bezoeksters waren, al ligt zou hebben afgeschrikt.

— Welnu, mijn broeder?" begon *Susanna* weder met hare gewone kalmte: »uwe beslissing? Wij kunnen, wij willen ook niet langer wachten."

— Ei! Ei!" antwoordde hij op bitter spottenden toon: »Men zou zeggen, dat gij daar voor mij staat met het pistool op mijne borst.... Gij stelt mij voorwaarden, gij dreigt mij.... Gaat heen, gij zijt gek, ik vrees u niet!"

En toch.... hij vreesde haar wel! Hij had haar herkend; zij waren van zijn bloed, dat bloed, dat niet gemakkelijk een voornemen opgaf: zij bezaten een wil, ijzersterk als de zijne en zij stelden dien nu *tegenover* den zijnen. Hij sloeg de oogen neder, toen *Susanna* hem ter zijde trad en langzaam, zeer langzaam sprak:

— Gij weigert dus? Uw kleinzoon *Theodoor* en *Casparine de Laineville*, zij wachten dus te vergeefs op billijkheid en genoegdoening van uwe zijde? Welnu, zij zullen die van *ons* ontvangen! Wat u betreft, gij zult de gelegenheid hebben in deze, zoowel als in de volgende wereld, uwe misdaden te betreuren! Gij zult veracht, vernederd, gehoond worden! De regter zal u oproepen om uwe zusters te erkennen, uwe zusters, die in Rotterdam de zieken verplegen.... wij zullen de bewijzen leveren.... Wij zullen hier terugkeeren. Heer Baron, maar gebiedend, maar gevreesd! Gij hebt het gewild.... tot wederziens, mijn broeder!"

De Baron trad haar in den weg en wenkte haar, dat zij moesten blijven. Zigtbaar kampte in zijn gemoed het besef van zijn vreeselijken toestand met zijn nooit gebogen trots; hij deed wanhopige pogingen om bedaard te schijnen. In 't eind sprak hij op doffen toon:

— Het is mij niet mogelijk uwe begeerte te vervullen. Ja, de eer van ons geslacht gaat mij ter harte; en toch, toch kan ik niet doen wat gij verlangt! waarachtig! ik *kan* niet. *Theodoor*, noch gij weten alles...."

De zusters wierpen hem een koelen, verachtelijken blik van wantrouwen toe. Hij stond daar met de armen gekruist en ten prooi aan de wreede foltering van een, die genoodzaakt wordt de schandelijkste bekentenissen te doen.

— Welnu," sprak *Susanna* »voleind! of wij vertrekken en zien u slechts terug voor de regtbank."

Voor de eerste maal in zijn leven boog zich de Baron en verloochende zoo wel zijn hoogmoed als zijn wil. Nameloos bitter hernam hij:

— Gij wilt, dat die mejufvrouw *de Laineville* een aanzienlijk, een rijk huwelijk zal doen.... weet dan, dat ik een geruineerd man ben en *Theodoor* een berooid erfgenaam, wanneer wij niet door een voordeelig, een schatrijk huwelijk, worden in staat gesteld, de heerlijkheid *van Wolvenrade* te redden uit de klaauwen mijner schuldeischers!"

— Wij zullen haar van hen terugkoopen," hernam *Susanna* koel.

— Gij?" en de Baron haalde ongeduldig de schouders op, hij dacht dat de oude vrouw haar verstand verloren had. »Zoudt gij bij geval zulke schatten hebben gewonnen met het verplegen van zieken?

— Wij willen u ook deze geschiedenis vertellen, broeder!" sprak *Alida*. »Het zal ongeveer twintig jaren geleden zijn, dat wij bij een zieke werden geroepen, die zich door vergif van het leven had willen berooven. Het was een koopman, die de schande niet wilde overleven, van niet te kunnen voldoen aan verpligtingen, die hij met zijne handteekening had bekrachtigd. Het was om een bedrag van vijf duizend gulden te doen. Onze spaarpeningen van dertig jaren bedroegen juist deze som; wij leenden hem die, en ze bragten ons en hem geluk aan. Wij lieten dit geld bij hem staan en bekwamen daarvoor een aandeel in de winsten. Op dit oogenblik is het kantoor van den heer *Volkers* een der grootste uit Rotterdam en wij bezitten de helft in het kapitaal, dat door gelukkige omstandigheden allengs is gestegen tot vier tonnen gouds. Deze som zal de bruidsgift van *Casparine* zijn, wanneer zij onzen neef

TE HUUR Een zeer aangenaam Huis, op steenen pilaren en planken vloer, aan den nieuwen weg bij Parapattan, den eersten September te aanvaarden, bewoond door den WelEd. Gestr. heer majoor van *Deventer*. Te bevragen bij

(1595) INGRAM.

Gestoffeerde Kamers

met of zonder Kost.

(1464) E. S. DORT.

Tanah.

---

f 20,000

Al leen te bekomen à 7 pCt., onder eerste verband op Vaste Goederen.

Adres letter J, bij

(1597) H. M. VAN DORP.

128ste

FRANKFORTER LOTERIJ.

Halve en Kwart Loten in deze Loterij à *f* 60 en *f* 30 te bekomen bij

(1629) H. M. VAN DORP, te Batavia.

N.B. Heele Loten zijn niet te bekomen.

Wordt gevraagd een Reiswagen.

(1623) Adres LANGE & Co.

Loge de Ster in het Oosten.

Receptie in den eersten graad op Donderdag den 30 Augustus 1855, des avonds ten 7½ ure.

De 2de Secretaris der Loge vd.,

(1638) D. JANNETTE WALEN.

HESSISCHE STAATSLOTERIJ

van 1 Julij 1855,

waarin de onderstaande aandeelen uitgeloot worden:

1	aandeel	à 32,000	Dollars.
1	»	» 8000	»
1	»	» 4000	»
1	»	» 2000	»
2	»	» 1500	»
3	»	» 1000	»
5	»	» 400	»
10	»	» 200	»
20	»	» 120	»
31	»	» 100	»
425	»	» 55	»

500 aandeelen ten bedrage van 84,875 Dollars.

Prijs der Loten.

Een lot *f* 12. Zes loten *f* 60. Dertien loten *f* 120. Dertig loten *f* 200. Vijf en zestig loten *f* 480. Honderd zeven en dertig loten *f* 960.

Programma's en loten te bekomen bij

(1363) H. M. VAN DORP. te Batavia,

Bij eene te Makasser gevestigde familie wordt gevraagd eene **Gouvernante**, geschikt en bekwaam tot het geven van onderwijs in alles wat tot eene gesoigneerde opvoeding behoort, aan jonge meisjes, muziek daaronder begrepen.

Personen die daartoe genegen mogten zijn, wenden zich onder overlegging van bewijzen van bekwaamheid met franco brieven onder de letters **A. B.** tot de boekhandelaren *Lange & Co.*, alwaar meerdere inlichtingen te verkrijgen zijn. (1627)

EEN HOLLANDER, sedert ruim 5 jaren op Java, bekend met de fransche, engelsche en hoogduitsche talen en boekhouding zag zich gaarne in eene handelszaak of nog liever bij eene landelijke onderneming geplaatst. Informatiën te bekomen te Batavia bij

(1606) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Een Jongeling van omtrent 17 jaar, Hollandsch en Fransch sprekende, wenscht geplaatst te worden in een Handelszaak of op een Landgoed. Adres

(1624) LANGE & Co.

Een Jufvrouw van middelbare leeftijd en van de Protestantsche godsdienst, geschikt tot opleiding en het leeren der eerste beginselen van onderwijs aan kinderen van vier tot acht jaren, biedt zich daartoe aan.

Adres Postkantoor Poerworedjo, Bagelen, onder letter A. (1601)

De Indiër,

2de Semester 1855.

Abonnementen op deze Serie worden nog aangenomen en afgeleverd ad *f* 20 bij vooruitbetaling, door

(1630) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Bij de Ondergeteekenden zijn alsnog verkrijgbaar eenige weinige Exemplaren van den

INDISCHEN SECRETARIS,

door

Mr. L. J. A. TOLLENS,

Adviserend Advocaat en Candidaat-Notaris te Batavia.

Prijs net gecartonneerd, voor Batavia....... *f* 20.
Java en Buitenbezittingen (franco per post). - 25.

(1608) LANGE & Co.

Van Haren Noman & Kolff **hebben op nieuw ontvangen:**

De Amerikaansche luchtdigte

Draper's Patent Inkstand.

Deze Inktkoker is voorzeker de meest geëigende voor heete klimaten. Eenvoudig en soliede van vorm en constructie, duurzaam in 't gebruik, blijft slechts een klein gedeelte der inkt aan de lucht blootgesteld en is alzoo het langst voor opdroogen bewaard. (1550)

VERGULDE SCHILDERIJ LIJSTEN

van 50 Cents tot *f* 2 de Voet, te bekomen op verlangde grootte, van glas en het noodige voorzien, bij

(1522) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

128ste Frankforter Loterij.

VERDEELING DER PRIJZEN.

1ste KLASSE. Trekking 6, 7 en 8 Junij 1855.

1 Prijs van	.... fl.	10000
1 »	.... »	3000
1 »	.... »	2000
1 »	.... »	1000
3 tot 400	... »	1200
6 » 200	... »	1200
12 » 100	... »	1200
55 » 40	... »	2200
80 » 20	... »	1600
100 » 10	... »	1000
2340 » 6	... »	14040
2600 prijzen	fl.	38440
2600 vrije loten	»	52000
	fl.	90,440

2de KLASSE. Trekking 4 en 5 Julij 1855.

1 Prijs van	.... fl.	12000
1 »	.... »	3000
1 »	.... »	2000
1 »	.... »	1000
2 tot 400	.. »	800
5 » 200	.. »	1000
9 » 100	.. »	900
30 » 40	.. »	1200
40 » 20	.. »	800
60 » 15	.. »	900
1150 » 8	.. »	9200
1300 prijzen	fl.	32800
1300 vrije loten	»	57200
	fl.	90,000

3de KLASSE. Trekking 25 Julij 1855.

1 Prijs van	.... fl.	15000
1 »	.... »	3000
1 »	.... »	2000
1 »	.... »	1000
3 tot 400	.. »	1200
6 » 200	.. »	1200
12 » 100	.. »	1200
20 » 40	.. »	800
30 » 30	.. »	900
50 » 20	.. »	1000
1075 » 12	.. »	12900
1200 prijzen	fl.	40200
1200 vrije loten	fl.	79200
	fl.	119,400

4de KLASSE. Trekking 16 Augustus 1855.

1 Prijs van	.... fl.	20000
1 »	.... »	4000
1 »	.... »	2000
1 »	.... »	1000
3 tot 400	.. »	1200
6 » 200	.. »	1200
15 » 100	.. »	1500
24 » 40	.. »	960
48 » 30	.. »	1440
50 » 25	.. »	1250
1050 » 15	.. »	15750
1200 prijzen	fl.	50300
1200 vrije loten	»	117000
	fl.	148,700

5de KLASSE. Trekking 5 en 6 Sept. 1855.

1 Prijs van	..... fl.	25000
1 »	..... »	6000
1 »	..... »	3000
1 »	..... »	2000
2 tot 1000	.. »	2000
4 » 400	.. »	1600
10 » 200	.. »	2000
25 » 100	.. »	2500
40 » 40	.. »	1600
60 » 30	.. »	1800
1155 » 20	.. »	23100
1300 prijzen	fl.	70600
1300 vrije loten	»	117000
	fl.	187,600

6de KLASSE. Trekking te beginnen 3 Oct., eindigt 24 Oct. 1855.

Als het geluk 't wil kan men een prijs krijgen van

fl. 200000

Whichever of these 18 prizes is last drawn, is entitled to the premium of fl. 100,000.

Een Premie van		fl.	100000
1 Prijs van		»	100000
1 »	»	»	50000
1 »	»	»	20000
1 »	»	»	15000
1 »	»	»	12000
1 »	»	»	10000
2 »	5000	»	10000
4 »	4000	»	16000
8 »	2000	»	16000
100 »	1000	»	100000
100 »	300	»	30000
[illegible] »	100	»	578900
[illegible] prijzen en 1 premie		fl.	1,057000
1 prijs voor het 10e gold laatste lot		»	100
1 » » » 9 » » »		»	125
1 » » » 8 » » »		»	150
1 » » » 7 » » »		»	200
1 » » » 6 » » »		»	250
1 » » » 5 » » »		»	350
1 » » » 4 » » »		»	600
1 » » » 3 » » »		»	1000
1 » » » 2 » » »		»	2000
1 » » » laatst getrokken lot		»	[illegible]
6900 prijzen en 11 premien		fl.	1,064780
12400 vrije loten		»	127530
		Totaal fl.	1,192310

OPGAAF DER PRIJZEN, PREMIEN EN VRIJE LOTEN.

1ste Klasse, bedragende	Florins 90,440	of £7,536	13s.	4d.
2de » »	» 90,000	» 7,500	—	—
3de » »	» 119,400	» 9,950	—	—
4de » »	» 148,700	» 12,391	13s.	4d.
5de » »	» 187,600	» 15,633	6s.	8d.
6de » »	» 1,921,310	» 99,359	3s.	4d.
Totaal Florins.	1,828,450	» £152,370	16s.	8d.

Prijs van een geheel lot *f* 120,—
» » vijf dito - 540,—
» » tien dito - 960,— } voor alle klassen.

Prijs van een half lot *f* 60,—
» » tien dito - 540,—
» » een quart lot - 30,— } voor alle klassen.

Na aankomst der mail van Mei wederom voorhanden bij den boekhandelaar H. M. VAN DORP, te Batavia.

London, 4 April 1855.

(1261) J. A. SCHWARZSCHILD SONS.

---

schuwt. Wat denkt u, zouden daarmede de sommen te dekken zijn, die gij op het goed onzer vaderen opnaamt?"

De Baron boog zich zwijgend.

— Wij danken God, die alles zoo ten beste heeft geschikt," hernam *Alida*. »Tot op het oogenblik dat wij *Theodoor* leerden kennen, was het ons voornemen, ons goed aan de armen te vermaken. Broeder, de jongelieden behoeven niet te weten, wat hier tusschen ons is voorgevallen. Gij staat *Theodoor* de heerlijkheid *van Wolvenrade af?"*

De Baron scheen voor dezen voorslag terug te deinzen.

— Dus zoudt gij liever willen, dat wij haar van uwe schuldeischers terug kochten?" vroeg *Susanna*. »Mij dunkt, het zou beter met de eer der familie strooken, wanneer wij uwe schulden betaalden en de wereld het alzoo niet te weten kwam, dat gij het erfdeel van onzen vader hebt doorgebragt."

De strijd van den hooghartigen man was verschrikkelijk. Aan de eene zijde armoede en schande, aan de andere onderwerping van zijn wil en zijn trots. Nog altijd weifelde hij, maar de tijd drong en in 't eind sprak hij met schier toonlooze stem:

— Ik stem toe in alles. Laat dit huwelijk gesloten worden en *Theodoor* zijne echtgenoote hier brengen. Zij zal welkom zijn op Wolvenrade en er als vrouw en meesteres kunnen gebieden. Wat mij aangaat, ik ben oud en een klein plekje zal voldoende zijn, om de jaren, die mij nog resten, te wijden aan het heil mijner ziel."

De zusters stonden op.

— Vaarwel broeder!" sprak *Alida*, »we zullen elkander nimmer terugzien. Wij keeren terug naar onze kleine, onaanzienlijke woning. De lieve kinderen zullen nooit de betrekking vernemen, die er tusschen ons bestaat maar ik ken hen, zij zullen ons niet vergeten in hun geluk, en van tijd tot tijd nog wel eens aan ons denken. Vaarwel!"

En alsof zij de zaal met al wat zij bevatten nog eens voor altijd wilden vaarwel zeggen, zwierven de blikken der zusters van den eenen hoek naar de andere, van het eene familieportret naar het andere. Zeer lang rustte haar oog op het beeld harer moeder. De edele Barones was geschilderd met twee bekoorlijke meisjes bij zich.

— Zoo waren wij als kinderen!" zuchtte *Susanna*.

— Kom, laat ons gaan, zuster, laat ons gaan!" fluisterde *Alida* en wischte een traan weg. De Baron stond nog zwijgend en ongeduldig tegenover haar. Zijn oog was *niet* vochtig geworden!

— En nu, alles is afgedaan tusschen ons, broeder!" zeide *Susanna* »kunt gij uwe bedienden weêr laten binnen komen; het zijn slechts twee vreemde, oude vrouwen, die bij u zijn."

En de zusters negen diep en verwijderden zich langzaam.

De Baron had gescheld,

— *Francois*!" sprak hij tot den binnentredenden lakei: »geleid deze dames tot aan de poort!"

Het rijtuig stond gereed, dat den jongen Baron *Theodoor van Wolvenrade* met zijne echtgenoote, Mejufvrouw *Casparine van Lainville* moest heenvoeren.

De bekoorlijke, jonge Baronesse lag weenend in de armen van hare oude, nederige weldoensters; zij had geene woorden om uit te drukken, wat zij bij het afschied gevoelde. *Van Wolvenrade* hield de handen der zusters in de zijne:

— Wat is er, dat ik u niet te danken heb. Mijn leven, mijne *Casparine*, mijn geluk! Nooit kan ik u dat alles vergelden; gij waart mij niets verpligt en gij hebt voor mij gedaan, wat alleen eene moeder, of een mijner naaste betrekkingen zou hebben kunnen of willen doen...."

— Omdat wij u en haar liefhadden..... als onze kinderen! Zijt gelukkig en komt ons nu en dan eens opzoeken. Denk, te midden van uw geluk, nog eens aan ons en zegt dan: de ziekenverpleegsters, waarvoor de gansche stad schrik en angst gevoelt, voor ons zijn zij toch goed geweest!"

Officiële Bekendmaking.

128ste Frankforter Staats-Loterij.

Gewaarborgd, gecontroleerd door- en onder het onmiddelijk toevoorzigt van het Gouvernement der vrije Stad *Frankfort*.

De Trekking neemt een aanvang op 3 October 1855.

Deze Loterij bestaat uit **18.400** Actiën, van welke **6000** Prijzen en **11** Premiën gewonnen worden, bedragende eene Somma van

Een Millioen 64,780 Gulden.

De Prijzen en Premiën zijn de navolgende:

	1 Premie van	*f*	100,000
1	Prijs van	-	100,000
1	» »	-	50,000
1	» »	-	20,000
1	» »	-	15,000
1	» »	-	12,000
1	» »	-	10,000
2	Prijzen van *f* 5000	-	10,000
4	» » - 4000	-	16,000
8	» » - 2000	-	16,000
100	» » - 1000	-	100,000
100	» » - 300	-	30,000
5780	» » - 100	-	578,000
	10 Premiën bedragende	-	7.780

6000 Prijzen en 11 Premiën ten bedrage van *f* 1.064,780

De Frankforter Gulden heeft dezelfde waarde als de Nederlandsche Gulden.

De laatst getrokkene der 12 hoogste Prijzen bekomt de Premie van *f* 100,000, zoodat eene Actie *f* 200,000 winnen kan.

Deze Loterij, opgerigt in het jaar 1791, is gegrondvest op de meest regtmatige en juiste beginselen. Ieder nommer wordt getrokken en dezelfs lot, hetzij het een prijs of niet verkregen heeft, is duidelijk vermeld in de gedrukte officiële lijsten, welke naauwkeurig worden nagezien door de Gouvernements officieren. Deze lijsten zijn ten bewijze hunner echtheid voorzien van het Staatswapen. De trekkingen geschieden in tegenwoordigheid van het Publiek, en de Prijzen zijn *gewaarborgd* bij het *Gouvernement* en worden dadelijk betaald.

Prijs der Actiën.

Eene geheele Actie *f* 100. Eene halve Actie *f* 50.

De volgende voordeelen worden genoten bij het nemen van meerdere Actiën,

5 geheele of	10 halve of	20 kwart Actiën, slechts	*f*	475
10 »	» 20 »	» 40 » » »	-	900
20 »	» 40 »	» 80 » » »	-	1650

Voor het bedrag der gewenschte Actiën kan men remitteren in wissels op, of bankbiljetten van Holland, Engeland en Frankfort, of wel men kan voor dezelve betalen door middel van een bankier of goed handelshuis, voor transmissie aan de heeren *Moriz Stiebel Zonen* te Frankfort, of de heeren *S. Stiebel & Co.* te Londen. Indien zoodanig bedrag eerst mogt ter hand komen na den afloop der trekking, zal zulks terug gezonden worden, of wel, naar verkiezing, aangewend worden voor de volgende Loterij.

De Officiële Lijsten worden onmiddelijk na den afloop der trekking aan iederen deelnemer afgezonden, en maatregelen zijn genomen geworden dat de Prijzen kunnen betaald worden in Oost-Indie en Java door eene daar gevestigde bank, of, desverkiezende in Londen aan de agenten dezer banken.

Actiën en plannen zijn te bekomen bij de ondergeteekenden, welke de eenige aangestelde agenten zijn voor den verkoop in- en buitenslands.

MORIZ STIEBEL ZONEN,
Bankiers en aangestelde Gouvernements Loterij Collecteurs te Frankfort a/M.

Men wordt verzocht zijne bestellingen zonder opontthoud aan *Moriz Stiebel Zonen*, Bankiers, Frankfort-aan-de-Main, Duitschland, te adresseren; of desverkiezende kan men brieven met wissels of banknoten aan de heeren *S. Stiebel & Co.*, kooplieden, No. 32, Nicholas Lane, Lombardstreet, te Londen, doen toekomen.

NB. De heeren *M. Stiebel Zonen*, hebben het genoegen het publiek te kunnen mededeelen, dat zij aan een heer te Bombay, de Actie No. 15832 verkocht hadden, welk nommer in de laatste of 127ste Frankforter Loterij, de kapitale prijs van *f* 100,000 gewonnen heeft, en men kan, wanneer zulks verlangd wordt, verdere inlichtingen van genoemden heer bekomed.

Het Programma ligt ter inzage aan het Bureau dezer Courant. (1216)

SEBASTOPOL. KROONSTADT. BOMARSUND.

Ontvangen:

eene zeer fraaije collectie Gekleurde Platen van verschillende tooneelen des oorlogs, Gezigten op **Sebastopol, Kroonstadt** en **Bomarsund**, Portretten van den Keizer en de Keizerin der Franschen, *Canrobert, Hamelin* en *Bosquet*.

(1628) H. M. VAN DORP.

Bij tijdige aankomst van de Mail zal het Stoomschip *Koningin der Nederlanden* op den 27sten dezer vertrekken over **Samarang** naar **Soerabaya.**

Voor Vracht en Passage gelieve men zich te vervoegen ten kantore der N. I. Stoomboot-Maatschappij.

(1599) MACLAINE, WATSON & Co.

BATAVIA, 20 *Augustus* 1855. *Directeuren.*

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**, gezagvoerder *Prins*, is bepaald, als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang** op den 10, 20 en 30 van iedere maand, en

Van **Samarang** naar **Batavia** op den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van

MACLAINE, WATSON & Co., alhier
en te Samarang bij

(1437) McNEILL & Co.

Het Stoomschip *Padang*

zal tweemaal 24 uren na aankomst der verwacht wordende Landmail naar Benkoelen en Padang vertrekken.

Voor Vracht en Passage adressere men zich aan

de Agenten,

(1561) B. KOPERSMIT & Co.

17 *Augustus* 1855.

BATAVIA.

In den morgen van den 22 Aug. is Z. E. de gouverneur generaal met mevrouw *Duymaer van Twist* en gevolg, van Buitenzorg alhier aangekomen.

— Van Samarang, 21 Augustus, wordt ons berigt, dat die stad, den dag te voren, bijna eene prooi der vlammen was geworden. Gelukkig dat de wind, die zeer sterk en Z. O. was, een half uur na het ontstaan van den brand naar het N. O. keerde, anders was er misschien voor Samarang geene redding mogelijk geweest, en het artillerie magazijn had het eerst aan de beurt geweest.

De brand ontstond ten half 10 ure in de kampong van den heer *Doelken*, gelegen op Tawang, bewoond door gegoede inlanders, en ten noorden van de Europesche woningen, slechts met een sloot (die echter droog was) en twee wegen aan weerszijden dier sloot afgescheiden. Aan blusschen viel niet te denken, dewijl al die huizen meerendeels uit bamboes en atap zamengesteld waren. Hoeveel woningen er verbrand zijn is nog niet bekend, men gist een honderdtal; evenmin kan de schade nog berekend worden. Door de ijverige zorg der policie zijn de huizen, die binnen den wind stonden, omvergehaald, waardoor is voorgekomen, dat de steenen gebouwen, gelegen op het zoogenaamde Zeestrand, gespaard zijn gebleven. De brandspuiten hebben ook goede diensten bewezen, voor zoover zij daartoe in staat waren, alzoo het water van wijd en zijd moest aangebragt worden, vermits sloten en putten overal droog gevallen zijn. Menschenlevens zijn er niet te betreuren.

Sedert drie maanden is te Samarang geen droppel regen gevallen, en in het Damaksche bestaat zelfs gebrek aan drinkwater.

— Van Soeracarta, 17 Augustus, wordt ons medegedeeld, dat ten behoeve der noodlijdenden door den watersnood in Nederland, in die residentie is ontvangen:

Aan ingeschreven gelden, die reeds overgemaakt zijn: *f* 5368. Wegens inteekening op het Gedenkschrift der dijkbreuken en overstroomingen *f* 45. Op den bundel Gedichten van den Heer Mr. L. J. A. Tollens *f* 35. Te zamen *f* 5448.

De opgave van het bedrag der inteekening op de plaat van den heer *van Pers*, alsmede dat van eene voorstelling op het lief hebberijtooneel aldaar, die eerstdaags tot dit menschlievend doel gegeven zal worden, zullen wij nader van den welwillenden mededeeler ontvangen.

— Men leest in de *Javasche Courant* van heden:

Passoeroean. In het afgeloopen jaar werd het noodig bevonden het Protestantsch kerkgebouw te Passoeroean te vernieuwen, waarvoor door het gouvernement eene te gemoetkoming van *f* 3000: — werd verleend.

Toen het gebouw gedeeltelijk was afgebroken, werden echter de materialen van dien aard bevonden, dat men verpligt was het geheele gebouw af te breken en op nieuw op te trekken.

Dit nieuwe kerkgebouw, dat zeer doelmatig is ingerigt en in alle opzigten aan zijne bestemming voldoet, is door den bouwmeester *A. Guido Schultze* opgerigt.

De kosten daarvan hebben bedragen nagenoeg *f* 15000: —, welke gelden gevonden werden uit de bovermelde tegemoetkoming en uit verkregen gelden bij inteekening, zoo te Pasoeroean als te Malang.

Door de zorg van den kerkraad is een zeer goed orgel voor de kerkdienst verkregen en zal eene slaande klok aan het gebouw worden aangebragt.

De plegtige inwijding van de kerk door ds. *P. L. de Gaay Fortman*, had plaats op 12 Augustus.

Celebes en Onderhoorigheden. — Ten gevolge van het voorkomende in ons nummer van den 11den dezer omtrent den moord op den heer *Freijss* gepleegd, wordt van Makasser het volgende medegedeeld:

Op het gerucht (in de maand Julij) dat de heer *Freijss* met de schoener Tijro op een zandbank bezuiden de Paternoster-eilanden gestrand en bij dearna door zeeroovers om het leven gebragt zou zijn, had de gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, om zekere berigten in te winnen, de kruisboot no. 3, gezaghebber *Pielaat*, uitgezonden tot het instellen van een onderzoek.

Den 4den dezer kwam die boot te Makasser terug.

De gezaghebber had de verschillende eilanden van de Paternoster-groep bezocht en was daarna naar Poeloe-Sedonda gestevend en vervolgens bezuiden Poeloe Maijo, door straat Balabaaij naar de Sumbawa-baai, zonder iets te ontdekken.

De sultan van Sumbawa wist niets van het voorgevallene met den heer *Freijss*, maar had den gezaghebber medegedeeld dat, eenigen tijd geleden, een oorlogschip de kampong, op het eiland Timoedoeng gelegen, had plat geschoten.

De gezaghebber was daarop naar Laboeboea en later naar Laboepaddie vertrokken, waar dezelfde berigten als op Sumbawa werden vernomen.

Toen stevende men naar Timoedoeng, doch vond daar alles verlaten en verbrand; men zette echter het onderzoek met behulp van 30 lippa-lippa's van het hoofd van Labo-paddie voort, tot dat men op de reede van Alas, eene kleine praauw, afkomstig van het eiland Timoedoeng, aantrof, bemand met acht koppen, waarvan er reeds vijf de vlugt haddenge nomen.

De drie overigen werden ondervraagd en het bleek, dat zij in het bezit van een ijzeren ketting, afkomstig van de gestrande schoener, waren geweest, die zij verklaarden op een zandbank, Sedappa genaamd, gevonden te hebben; meer vragen wilden zij niet beantwoorden, waarom de gezaghebber *Pielaat* het raadzaam oordeelde hen naar Makasser medetevoeren.

Te Makasser gekomen werden deze drie personen in verhoor genomen.

Zij verhaalden de verrigtingen van Zr. Ms. stoomschip Batavia te Temoedoeng, reeds in ons bovengenoemd nummer megedeeld, zoomede dat zij de bovenbedoelde ketting op het rif Sedappo hadden opgevischt, en dat de moordenaars van den heer *Freijss* twee maanden geleden, naar Goa vertrokken waren.

Daarop liet de gouverneur onmiddelijk berigten inwinnen, of die personen zich nog te Goa bevonden.

Den 8sten Augustus kreeg men het berigt, dat oewa Boelijn (of oewa Boelang, zich noemende *Kapitein radja Goa*) en de moordenaars van den heer *Frijess* nog te Goa waren.

Dadelijk werd alstoen van den koning van Goa de uitlevering van die personen geëischt.

Deze vorst was daartoe bereid, doch versocht uitstel, omdat hij vreesde, indien hij de arrestatie onmiddelijk bewerkstelligde, zij tot amok zouden overgaan.

Er waren 17 badjorezen op de praauw van oewa Boelijn.

Den 9den Augustus kwam een der rijksgrooten te Makasser het berigt brengen, dat bij de arrestatie, die men des ochtends had willen ten uitvoer brengen, de badjorezen amok hadden gemaakt, waarbij des konings neef kraeng Mangallie benevens nog een volgeling gesneuveld waren, en dat daarop de 17 badjorezen allen afgemaakt waren, verzoekende de koning iemand derwaarts te zenden om zich van de waarheid van dit berigt te overtuigen.

De secretaris voor de inlandsche zaken vertrok daarop naar Goa en vond het berigt bewaarheid. — Het bleek echter dat slechts eenige badjorezen amok hadden gemaakt en de overigen, die reeds gearresteerd waren, door het verwoede volk zijn afgemaakt, toen het bekend werd dat de neef van den koning was gedood.

Ook bleek het nog, dat de praauw reeds eene maand lang te Goa had gelegen en de koning het vertrek der opvarenden had belet, omdat hij hen van iets misdadigs verdacht hield.

Op de praauw werden twee kanonstukken gevonden, die waarschijnlijk aan de gestrande schoener Tijro behoord hebben.

Deze stukken hadden de badjorezen den koning van Goa willen ten geschenke geven, doch Z. H. had die afgewezen.

De gouverneur heeft den vorst voor zijne medewerking in deze bedankt, en hem tevens rouwbeklag met het verlies van zijnen neef doen aanbieden.

Molukkos. — Aangaande den zeeroof in den Molukschen Archipel is het volgende vernomen.

Gedurende de maand April zijn de kusten van het noordelijke schiereiland van Celebes, behoorende tot de residentie Menado, en de daaromtrent liggende, eilanden door verscheiden rooversprauwen, die men zegt afkomstigvan Magindanao te zijn, verontrust.

Verscheidene gewelddadigheden werden door de opvarenden gepleegd en hier en daar kustbewoners door hen opgeligt.

Het schijnt dat het deze roovers zijn, die, na de kusten van Menado te hebben verlaten, zich naar de eilanden nabij Ternate hebben begeven. Op de eilanden Makjan Motir, Maré en Gilolo zijn zij in de maand Mei geland en hebben zij ook van daar verscheidene personen geroofd.

Door de afwezigheid van den sultan van Batjan naar Obi, was het eerstgenoemd eiland niet van genoegzaam praauwen en weerbare lieden voorzien, om de roovers afteslaan.

De berigten omtrent hun aantal zijn te zeer uiteenloopend om eenige bepaalde opgavedaaromtrent te kunnen doen.

Eenige praauwen, die van Ternate ter opsporing der roovers waren uitgezonden, hebben hen niet kunnen ontmoeten, en sedert het begin van Junij was te Ternate niets meer van de roovers vernomen.

Door de plaatselijke autoriteiten wordt het mogelijke aangewend, om de roovers te verjagen en hun afbreuk te doen.

Amboina. — De berigten over de maanden Junij en Julij behelzen het volgende:

Gedurende de beide maanden was het weder guur.

In het begin van Mei vertoonden zich de natuurlijke pokken, die zich in Junij bijna over het geheele eiland verspreidden,

Behalve de afzondering van een locaal in het militair hospitaal voor de opname der poklijders, werd de officier van gezondheid 2de klasse Borck uitsluitend met de behandeling dier lijders belast en werden op zijn voorstel een viertal vaccinateurs voor de noodige assistentie aangesteld.

Op de eilanden Saparoea, Haroeko en Noessalaut hebben zich ook enkele gevallen van die ziekte vertoond.

Ten einde hare verspreiding te beletten en de bevolking zoo mogelijk voor hare verderfelijke gevolgen te behoeden, werd een officier van gezondheid naar Saparoea gezonden en de assistent-resident van Saparoea en Haroeko aangeschreven, om meer vaccinateurs aan te stellen.

De bevolking van de negorijen *Kaij Ratoe*, *Hatusua* en *Huwalooij* had bij de vertooning der ziekte aldaar de wijk naar de bosschen genomen.

Twee regenten zijn door den assistent-resident van Saparoea en Haroeko derwaarts gezonden, om de bevolking over te halen naar hare negorijen terug te keeren en buiten de negorijen lootsen op te rigten, waarin de door de pokken aangetaste personen zouden worden verpleegd.

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag 25 Augustus 1855. No. 68.

Sedert den 25 Mei tot en met den 15 Julij zijn op Amboina ruim 200 menschen, meest in de kracht van hun leven, aan deze ziekte bezweken.

In Julij had de ziekte haar hoogste toppunt bereikt en meende men eenige vermindering te bespeuren.

In de negorijen der onderhoorige afdeelingen en bijzonder op zuidkust van Ceram verspreidde zij zich daarentegen meer en meer.

Door gemis aan naauwkeurige berigten kon het getal lijders aldaar voor alsnog niet met eenige juistheid worden opgegeven.

Het verdient opmerking dat deze ziekte op Amboina bijzonderlijk volwassen ja, zelfs bejaarde inlanders aantast, terwijl de europeanen, met enkele uitzonderingen, daarvan, en tot dus ver zijn verschoond gebleven.

Van de overgeblevene vijf schepelingen van het fransche fregat *la Sibylle*, waaromtrent in vroegere nummers melding is gemaakt, zijn nog drie overleden en de twee overigen den 4 Junij naar Batavia verzonden.

In het geheel zijn alzoo van gemeld fregat 75 schepelingen te Amboina overleden.

Door Zr. Ms. schoenerbrik Rembang is een togt gemaakt naar de eilanden Kisser, Roma, Lettij, Moa, Lukor en Babber.

Op Roma had de pokziekte groote verwoesting aangerigt.

Menado. — De berigten over Junij jl. luiden als volgt:

De weergesteldheid was over het algemeen gunstig.

Eenige ligte aardbevingen werden waargenomen als:

Den 21 Junij te Kema drie schokken, des morgens te 10 en des middags te 3 uren;

den 24 Junij te Menado des morges te 8 ure.

den 27 Junij te Amoerang des morgens ten tien ure.

De rijstoogst, die in de lage landen nagenoeg afgeloopen en in het gebergte aangevangen was, voldeed over het algemeen aan de verwachting; op enkele plaatsen had het gewas van de muizen te lijden gehad.

De koffijoogst bleef overvloedig.

Banda. — Van Banda wordt het volgende gemeld:

Gedurende de maand Mei jl. heeft men, in stede van tusschenpoozende droogten, steeds aanhoudende regens gehad, hetgeen als een buitengewoon verschijnsel wordt beschouwd.

Deze regens hebben echter geene schade aan de notenvruchten berokkend.

Gedurende die maand is in de onderscheidene perken ingezameld p. m. 41,808 ponden noten en 10,452 ponden foelie.

Op den 4den Julij zijn weder aarbevingen gevoeld en wel te half twaalf ure des voormiddags en te half tien ure des avonds; de bewegingen waren zacht en liepen van het oosten naar het westen, zoo als daar meestal plaats vindt.

In den nacht van den 13den daaropvolgende en wel te half een ure, is andermaal een hevige schok van aarbeving gevoeld, die zich een half uur later herhaalde maar toen weder slechts eene schommelende beweging veroorzaakte.

Zoo veel in den nacht waartenemen was, had ook deze aardebeving de rigting van het oosten naar het westen.

Gedurende de maand Junij was het weder, wat regen aangaat, eenigzins getemperd. De west-moesson begon zich echter met hevige winden in te stellen.

De pluk der noten in de onderscheidene perken gedurende Junij, leverde p. m. 35.276 ponden noten en 8,819 ponden foelie op.

In vergelijk met de productie van de eerste helft van 1854, bedraagt de meerdere verkregene hoeveelheid, gedurende dit laatste halfjaar, 39,486 ponden noten en 9,870 ponden foelie.

In den nacht van den 21sten op den 22sten Julij jl., omstreeks 1 uur ontstond er brand in de chinesche kampong, die door eenen fellen Z. O. wind zich zoodanig uitbreidde, dat binnen den tijd van twee en een half uur bijna al de woningen in die kampong vernield werden.

Ofschoon de meeste huizen van steen waren gebouwd, waren zij voor het grootste gedeelte van bamboezen kappen en atappen daken voorzien, zoodat het vuur, door den sterken wind aangewakkerd, zoo verschrikkelijk woedde, dat de huizen en hetgeen daarin aanwezig was spoedig eene prooi der vlammen werd.

Zelfs hetgeen aan goederen en huisraad naar buiten was uitgedragen bleef niet gespaard.

Groot was de schrik der bevolking, die door dit onheil uit eene diepe rust gewekt werd.

Eer de burgers en perkeniers bij elkander waren om hulp te brengen, was de wegruiming van de atap der daken niet meer doenlijk, daarbij was de hitte zoo groot, dat de naauwe straten ontoegankelijk waren, waaraan het moet worden toegeschreven, dat slechts vier huizen uit het brandende gedeelte der kampong zijn kunnen worden gered.

Negen en twintig groote huizen van de meest gegoede Chinezen zijn door de vlammen vernield.

De schade, door dit ongeval veroorzaakt, wordt geschat op p. m. 200 à 250 duizend gulden.

Op verklaring van den kapitein der chinezen, dat de voorraad rijst verbrand was, werd door het bestuur aan dat hoofd de benoodigde hoeveelheid rijst verstrekt, ter voorziening in de eerste behoefte van de armste der noodlijden.

De van alles ontbloote slagtoffers worden bij hunne landgenooten en de Europesche ingezetenen liefdadig verpleegd.

Naar de oorzaak van dit onheil, die geheel onbekend is, wordt een gestreng onderzoek gedaan.

Ternate. — Het eiland Ternate is onlangs weder door hevige aardbevingen geteisterd.

Den 14 Junij jl., des voormiddags ten 11 ure, werd een schok gevoeld, hetgeen zich des namiddags ten 5 ure en vervolgens bij tusschenpoozen gedurende den nacht, herhaalde.

Zes dagen lang werden van tijd tot tijd nog schokken gevoeld.

De rigting, voor zoover die is opgmerkt, was van noord naar zuid; vele schokken waren echter verticaal.

De ingezetenen herinnerden zich niet, na 1840, zulke zware schokken te hebben gevoeld. Eene vrouw was van schrik nedergevallen en plotseling overleden.

Ook op Dodinga (Halmaheira) waren de schuddingen waargenomen.

Sedert werden nog van tijd tot tijd ligte schokken gevoeld, doch op den 14 Julij, des namiddags ten 4 ure, werd eene allerhevigste schudding ondervonden, die verticaal begon en horizontaal eindigde. Deze schudding heild gedurende twee minuten aan en veroorzaakt vele ongelukken. Eene vrouw haar huis willende ontloopen, werd door eene nederstortenden balk gedood, en drie of vier andere personen werden meer of min zwaar gewond.

Alle gebouwen hebben zwaar geleden; het residentiehuis en kantoor zijn bijna onbruikbaar geworden; op verscheidene plaatsen en vooral in de chinesche kamp zijn huizen geheel of gedeeltelijk ingestort; ook des sultans kraton is zwaar beschadigd.

De schade aan particulieren veroorzaakt werd begroot op *ƒ* 50.000.

Bij het afzenden van dit berigt (17 Julij jl.), duurden de schuddingen bij korte tusschenpoozen nog voort. De meeste menschen hadden hunne steenen of houten huizen verlaten en woonden in lootsen of pendopos.

Het schijnt dat de schuddingen op Tidore en Halmahera nog erger dan op Ternate zijn geweest.

Op Tidore waren 25 huizen ingestort en daarbij 10 mannen en 14 vrouwen omgekomen, terwijl 3 mannen en 5 vrouwen in de nabijheid van het bergje Dojado, op dat eiland, door afrollende steenen werden gedood.

Van andere plaatsen was nog geen bepaald berigt ontvangen.

Er was geene werking van den vuurberg te Ternate waargenomen.

Aankomst der Mail.

DE OOSTERSCHE KWESTIE

en

HET TOONEEL VAN DEN OORLOG.

Men leest in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 9 Julij het navolgende:

Men heeft in ons vorig nommer gezien, dat de Fransche generaal Pélissier zijne operatien tegen Sebastopol en in het algemeen tegen de Russische krijgsmagt in de Krim en de zee van Azof, met nadruk begonnen heeft. Sedert zijn daar twee gewigtige gebeurtenissen voorgevallen. Vooreerst hebben de Franschen den 7 Junij, na een allerhevigst gevecht, den zoogenaamden Groenen Heuvel (Mamelon Vert) en de beide schansen bij de Kalfaathaven veroverd, terwijl de Engelschen van hunne zijde op een ander punt mede van vijandelijke werken bezit namen. Uit een uitvoerig, aan Fransche dagbladen ontleend verslag, zal men zich een denkbeeld kunnen maken van de woede, waarmede toen is gestreden en het begrijpelijk vinden, dat de geallieerden, volgens hunne eigene opgaven, ruim 3000 man, waaronder 150 officieren verloren, waartegen 62 stukken geschut in hunne handen vielen en ongeveer 400 krijgsgevangen. Bij die gelegenheid sneuvelde o. a. de Fransche generaal Lavarande en werd een ander, de generaal St. Paul gewond. Van de Russische zijde wordt het verlies der geallieerden veel hooger opgegeven. Ook zij leden enorme verliezen.

De Mamelon Vert is eene hoogte ten Oosten van en voor den Malakoff-toren gelegen. De Russen hadden zich daar gevestigd, om de tegen dien toren en de zoogenaamde Redan batterij opgeworpen werken in bedwang te houden. Zij hadden zich tot nu toe in die stelling weten te handhaven, van waar zij in staat waren de operatiën van de Engelschen te belemmeren en de voortzetting van de werken der Franschen aan de regterzijde te verhinderen.

Aangemoedigd door dat aanzienlijk voordeel, waagde de opperbevelhebber een aanval op den Malakoff toren, die als de sleutel van Sebastopol beschouwd wordt, doch met een zeer ongelukkig gevolg voor de geallieerden. Wij deelen lager het uitgebreid rapport van den Franschen opperbevelhebber betreffende dien storm mede; zooveel zij hier aangestipt, dat van weêrszijden met groote verbittering gevochten werd, eene verbittering die zelfs na den strijd bleef voortduren, want terwijl men zich vroeger bij het begraven der dooden, onder de parlementaire vlag verbroederde, werd nu tusschen de Russische en geallieerde werken eene lijn getrokken; op welke de lijken der gesneuvelden zwijgend werden nedergelegd. In de officiële rapporten zal men de opgave van het geleden verlies vinden, dat van vele zijden op ruim 4000 man geschat wordt, waaronder niet minder dan 244 officieren en daaronder weder eenigen van hoogen rang. Men vindt zelfs lieden, die het geheele getal manschappen, welke reeds onder Pélissier buiten gevecht gesteld zijn op 25,000 man schatten, waaronder een buitengewoon groot getal officieren. Zooveel is zeker, dat op 18 Junij bij de Russen en geallieerden, ruim 10,000 man buiten gevecht werden gesteld; een getal, zooals bezwaarlijk een der groote veldslagen onder het keizerrijk van Napoleon I kan aanwijzen. Dat op dien dag zoo vele officieren sneuvelden, wil men daaraan toeschrijven, dat Pélissier toen zijne officieren in groot tenue liet vechten, waardoor zij ten doel stonden aan de vijandelijke scherpschutters. Dit zou dan ook keizer Napoleon bewogen hebben om den Franschen generaal te schrijven, dat hij voortaan niet al te roekeloos met het leven zijner soldaten moest omgaan. Deze verliezen der Franschen, waarin de Engelschen mede rijkelijk hun deel hebben, heeft behalve het verlies van menschenlevens, ook nog het nadeel, dat zij nog geen einde doen zien van de slagting, waarvan de Krim sedert 9 maanden het tooneel was; eene slagting, waarbij nog de geesel der cholera komt, die bij de heerschende hitte in dat land, dagelijks een aantal slagtoffers maakt. Frankrijk en Engeland moeten dan ook bestendig nieuwe versterkingen naar de Krim zenden en men spreekt zelfs, alleen met betrekking tot Frankrijk van 60,000 man. Bovendien wordt in de Fransche havens eene verbazende hoeveelheid ammunitie voor de Krim ingescheept, zoodat in de arsenalen en geschutgieterijen eene nooit gekende drukte heerscht. Engeland zal eerstdaags weder 12,000 bommen zenden en even zoo vele manschappen.

De berigten van prins Gortschakoff zijn zeer kort en het voornaamste wat hij meldt, is dat het corps der geallieerden, dat de Tschernaia was overgetrokken, in den nacht van 22 op 23 op den linkeroever was teruggekeerd. Dit wordt ook van eene andere zijde bevestigd, waaruit men schijnt te moeten opmaken, dat men van de poging om de Russen in hunne sterk verschanste positien op den weg naar Simferopol en Baktchiserai aan te tasten, heeft afgezien, hetgeen trouwens een waagstuk zou zijn, en dat de verovering van Sebastopol het groote doel blijft. In die vesting, welke niet veel meer dan een groote puinhoop is, moet het overigens ook alles behalve gunstig gesteld zijn, daar ziekten en vermoeijenissen zoowel als het vijandelijk lood, duizenden hebben doen sneuvelen.

— De laatste gewigtige tijding uit de Krim, is de dood van lord Raglan, den opperbevelhebber van het Engelsche leger aldaar. Hij overleed in den avond van 28 Junij, na eene ziekte van slechts eenige dagen. De nadere bijzonderheden van zijn dood kent men nog niet. Met den dood van dien grijzen officier, die in weêrwil van zijn moed en talenten te oud was voor zijne moeijelijke taak, vervallen van zelf al de geruchten van oneenigheid tusschen hem en den Franschen generaal, die in de laatste dagen door vele dagbladen zijn verspreid geworden, als ook de vraag of hij door zijne regering niet zou worden teruggeroepen, waarop keizer Napoleon moet hebben aangedrongen. De generaal Simpson, die lord Raglan ad interim is opgevolgd, is in 1811 in dienst getreden. In 1815 heeft hij zijn brevet van kapitein gekocht. Hij heeft derhalven 44 jaren dienst, maar is dus ver buiten zijn regiment niet in aanmerking gekomen, want hij is geen aristocraat.

Wat meer speciaal de cholera betreft wordt in een bijzonderen brief uit de Krim medegedeeld, dat die ziekte, omstreeks de helft der vorige maand het, hevigst woedde en dat o. a. toen onder de Sardinische troepen dagelijks ongeveer 60 man stierven, onder de Engelschen 16 en onder de Franschen minder. De Turken hadden er weinig of niet door te lijden. Onder de Sardinische troepen was de ziekte tijdens de afzending der laatste berigten echter afnemende. De generaal Lamarmora, broeder van den Sardinischen opperbevelhebber, verloor mede door die ziekte het leven.

— Uit de Oostzee is een voorval vernomen, dat, hoewel schijnbaar van weinig belang, nogtans onaangename gevolgen na zich kan slepen en waaromtrent de Russische en Engelsche berigten zeer uiteenloopen. Het geldt hier namelijk een voorval te Hangö, waar de Engelschen, volgens de van hunne zijde ontvangen berigten, onder parlementaire vlag, eenige Finlanders aan wal wilden zetten, doch naauwelijks aan land gestapt, door een aantal gewapende Russen verraderlijk werden vermoord, op een na, een neger, wien het gelukte te ontkomen. Deze voorstelling van het gebeurde schijnt echter geheel te berusten op het verhaal van dien neger en stemt hoegenaamd niet overeen met het van de Russische zijde officieel daarvan gegeven berigt, waaruit blijkt, dat slechts eenige manschappen der Engelschen en Finnen gedood, de anderen echter gevangen genomen zijn. Het Russische berigt gewaagt daarbij met geen enkel woord van de parlementaire vlag, maar meldt wel, dat het Engelsche fregat Cossack, waartoe de boot behoorde, den volgenden morgen Hangö is genaderd en het gedurende anderhalf uur heeft beschoten, echter zonder veel schade te veroorzaken. Intusschen is, op eene tot lord Clarendon betrekkelijk deze gebeurtenis gerigte vraag, door den minister geantwoord, dat hij de regering van Denemarken had uitgenoodigd, om het Engelsche gouvernement ten dezen als tusschenpersoon te dienen en van Rusland over deze zaak opheldering te vragen, en dat het van den uitslag dezer handeling zou afhangen, of de Engelsche regering het noodig zou oordeelen, aan hare admiraals last tot het nemen van represailles te geven. Overigens lag de geallieerde vloot den 29 Junij nog voor het grootste gedeelte bij Kroonstadt, doch hadden eenige schepen sommige punten der kust beschoten, en ook bij Sweaborg eenige schade aangerigt. Nijstadt, eene kleine Finlandsche stad met 2000 inwoners, aan de golf van Bothnie gelegen, is gebombardeerd en vernield. Over de vraag, of de vloot dit jaar iets tegen Kroonstadt zal ondernemen, loopen de berigten uiteen; doch het meest algemeen gevoelen is, dat men ook ditmaal onverrigter zake zal terugkeeren. Bij onderscheidene verkenningen telde men op den van graniet gebouwde havendam van Risbank 100 stukken geschut van zwaar kaliber. In de haven aldaar zag men 6 linieschepen, waaronder vierdekkers; 13 kleinere schepen, waaronder 6 driedekkers, 2 fregatten en 7 stoomschepen. Aan den noordelijken ingang der haven zag men, behalve de lange en zwaar gemonteerde batterijen, forten, enz., 3 linieschepen en 2 fregatten, benevens, onder het geschut der werken, eene talrijke, minstens 200 stuks tellende vloot kanonneerbooten, die zoo digt naast elkander lagen, dat men ze, zegt de berigtgever, voor een reusachtige schipbrug zou kunnen houden.

— Reeds vroeger hebben wij gemeld dat de Weener conferentiën gesloten zijn. De Russische buitengewone gezant, de heer von Titoff, heeft Weenen verlaten en den 15den vertrok ook de Turksche zaakgelastigde, de nieuw benoemde groot-vizier Ali-pacha, na alvorens nog onderscheidene bijeenkomsten met de Oostenrijksche, Fransche en Engelsche gezanten gehad te hebben, betreffende de Vorstendommen, waar het Oostenrijksche militaire bestuur in meer dan één opzigt groote reden tot ontevredenheid geeft en waar deswege ernstige botsingen te gemoet gezien worden. Dit in het voorbijgaan. Van het verhandelde in de laatste zitting der conferentie en het slot-protocol is door de Engelsche dagbladen de inhoud medegedeeld. Men ziet er uit, dat er wel degelijk een verschil tusschen graaf Buol en de gezanten der Westersche mogendheden bestaan heeft, daar eerstgemelde een laatste voorstel gedaan heeft, waarvan de beide laatsten geen kennis hebben willen nemen, omdat het voorstel berustte op het reeds door

Rusland verworpen beginsel eener beperking van de Russische marine in de Zwarte Zee. Het is nu uitgemaakt, dat de Oostenrijksche regering, vooreerst geen noodzakelijkheid tot deelneming aan den oorlog tegen Rusland ziende, zijne mobile krijgsmagt zal verminderen, ten einde zijne finantien te herstellen. De voorgenomen vermindering bedraagt, naar men verzekert, niet minder dan 150,000 man, welligt nog meer. Uit eene officieele opgaaf blijkt, dat de buitengewone uitgaven, die de Oostenrijksche regering in het afgeloopen jaar voor het departement van oorlog heeft uitgegeven, *f* 92.294,664 bedragen, tegen slechts *f* 5,761,944 in 1853. Ook in Beijeren en eenige andere staten wordt een gedeelte van het leger naar huis gezonden.

Zoo als te voorzien was, heeft deze houding van Oostenrijk, dat geen werkdadig deel aan de oorlog neemt, op grond, dat de pogingen tot herstel van den vrede nog niet uitgeput zijn, in Engeland en Frankrijk groote verbittering verwekt, die zich vooral in Engeland in de taal van de dagbladen openbaart. Onderscheidene Duitsche dagbladen melden, dat de Oostenrijk voorstellen betreffende de Oostersche kwestie, bestemd om ter kennis van den bondsdag te Frankfort gebragt te worden, te Berlijn ontvangen en aan de Pruissche regering medegedeeld zijn.

Men zegt dat deze voorstellen strekken om van de Duitsche regeringen de handhaving der vier punten van waarborg te vorderen, alsmede, dat de Duitsche staten een gedeelte van de belangrijke kosten zullen dragen, welke Oostenrijk ten behoeve van de militaire bezetting der Vorstendommen heeft moeten maken.

— De minister van oorlog heeft van generaal Pélissier het rapport ontvangen, betreffende den mislukten aanval (18 Junij) op den toren van Malakoff. Dat rapport is gedagteekend 22 Junij en luidt als volgt:

»Mijnheer de Maarschalk!

»Sedert de verovering der buitenwerken op 7 Junij, had ik al spoedig besloten, om deze tot grondslag te doen dienen van onzen aanval op den kring van Karabelnaia. Wij hadden die werken voorzien van eene geduchte artillerie; de Russische communicatiën en wapenplaatsen waren voor ons gebruik ingerigt, en nadat het terrein en de noodige beschikkingen voor het gevecht tot in hunne bijzonderheden waren onderzocht, hadden de geallieerde legers hunne taak verdeeld. De Engelschen moesten namelijk het groot Redan aanvallen en wij den Malakoff-toren, het Redan van de Carènage en de verschansingen, die dat uiteinde der voorstad dekken. Het zal wel onnoodig zijn de gevolgen te doen uitkomen, die eene dergelijke operatie, ware zij gelukt, voor ons zoude gehad hebben. Sedert onze laatste voordeelen, gaf de houding des vijands en de geestdrift onzer troepen ons alle hoop op de overwinning. Er bestond dienaangaande geen verschil van gevoelen.

»Den 17 rigtten wij, gelijktijdig met lord Raglan, een vernielend vuur tegen Sebastopol, en vooral tegen de werken, die wij besloten hadden te nemen. De vijand hield spoedig op van Malakoff en het groot Redan ons vuur te beantwoorden. Het is waarschijnlijk dat hij zijne batterijen en vuur zocht te sparen, en dat hem niet zooveel schade werd toegebragt door ons artillerievuur, als wij reden hadden te gelooven. Hoe dit zij, de voortreffelijkheid van ons geschut bevestigde ons in ons voornemen, om den 18 den aanval te ondernemen, en wij namen 's nachts te voren de noodige toebereidselen, om reeds met het krieken van den dag daarmede te beginnen.

»Drie divisien moesten deel nemen aan het gevecht: de divisien Mayran, Brunet en d'Autemarre, terwijl de divisie der keizerlijke garde de reserve vormde. De divisie Mayran was belast met een aanval ter regterzijde en moest de verschansingen nemen, die zich uitstrekken van het uitgangspunt der batterijen tot aan het Redan van de Carénage; de divisie Brunet moest regts om den toren van Malakoff keeren, en die van d'Autemarre links manoeuvreren, ten einde dit gewigtige werk te nemen.

De taak van generaal Mayran was moeijelijk. Zijne eerste brigade, aangevoerd door kolonel Saurin, van de zouaven, moest van het Carênage ravijn uitgaan, op het punt waar zich de waterleiding bevindt, vervolgens links langs den steilen kant van het ravijn trekken, zooveel mogelijk in smalle gelederen het vuur der vijandelijke linien voorbijgaan en om de keel van het uitgangspunt der batterij keeren.

De tweede brigade, onder bevel van generaal de Failly, moest opereren tegen den regterkant van het Redan der Carénage. Zij was daartoe van alle beklimmingsmiddelen voorzien. Al die troepen bevonden zich vroegtijdig op hunnen post.

»De divisie Brunet had een zijner brigades voor en regts van de redoute Brancion (Mamelon Vert); de andere bevond zich in de paralel achter en ter regterzijde van die redoute. Eene dergelijke beschikking was ook genomen ten aanzien der divisie d'Autemarre.

De divisie der keizerlijke garde, die de algemeene reserve der drie corpsen uitmaakte, was achter de redoute Victoria in eene digte massa bijeen geplaatst.

»Ik had tot post de batterij Lancastre gekozen, en van daar moest ik door vuurpijlen het signaal geven tot de algemeene beweging. In weerwil der groote moeijelijkheden van het terrein, in weerwil der talrijke hinderpalen, die de vijand opgeworpen had, en hoewel de Russen, zonder twijfel met ons plan bekend, op hunne hoede waren en gereed stonden om den aanval af te slaan, mag men aannemen, dat, indien de aanval algemeen en gelijktijdig had kunnen zijn op de geheele uitgestrektheid der linie, indien in de pogingen onzer dappere troepen eenheid en eene plotselinge handeling waren geweest, het doel bereikt zou zijn geworden. Ongelukkiglijk was dit echter niet het geval, en eene onbegrijpelijke noodlottigheid deed onzen aanval mislukken.

»Ik was nog meer dan op 1000 ellen afstands van het punt, waar ik het signaal moest geven, toen een hevig musketvuur, nu en dan door schrootvuur afgewisseld, mij ten bewijze strekte, dat naar de regterzijde het gevecht hevig begonnen was. En inderdaad had de generaal Mayran een weinig vóór 3 ure gemeend mijn signaal te herkennen in eene bom, die, van de redoute Brancion afgeschoten, eene streep als van eene vuurpijl in de lucht achterliet. Te vergeefs trachtte men hem van zijne dwaling te overtuigen.

»Die dappere en ongelukkige generaal gaf aldus bevel om den aanval te beginnen. De kolonnes Saurin en de Failly rukten onmiddelijk op, en met eene buitengewone bravoure; maar naauwelijks waren deze voorste kolonnes op marsch, of zij werden begroet met een regen van kogels en schroot. Dit laatste verpletterende vuur ging niet alleen uit van de werken, die wij wilden nemen, maar ook van de vijandelijke stoombooten, die in hare volle vaart kwamen aanstoomen en met even goed gevolg als behendigheid manoeuvreerden. Dit geduchte vuur hield de pogingen onzer troepen tegen. Het werd voor onze soldaten onmogelijk om verder voorwaarts te rukken, maar niemand hunner week een enkele schrede. Het was toen dat generaal Mayran, die reeds twee malen getroffen was, door een schot neerviel en het bevel over zijne divisie moest neerleggen.

»Dit alles was het werk van een oogenblik en d generaal Mayran was reeds van het slagveld weggedragen, toen ik van de batterij Lancastre het signaal gaf. De andere troepen begonnen op dat oogenblik het gevecht, ten einde de ontijdige beweging van de regter divisie te ondersteunen. Deze dappere divisie, die door het verlies van haren generaal, een oogenblik opgehouden had vereenigd te zijn, hereenigde zich spoedig op de stem van generaal de Failly en hield, ondersteund door het 2de bataillon van het 95ste linie regiment en een bataillon voltigeurs der garde, ferm stand in een bogt, waar de generaal hen gebragt had. Ondertusschen gaf ik, onderrigt van die gesteldheid, welke netelig kon worden, aan den generaal Regnault de Saint-Jean-d'Angely bevel om vier bataillons van de voltigeurs der garde van de algemeene reserve, aan die divisie ter hulp te zenden. De generaals Mellinet en Ubrich rukten ten gevolge hiervan met die troepen op, vereenigden de soldaten die in het ravijn van de Carénage verspreid waren, en gaven verder aan generaal de Failly eene krachtige ondersteuning.

»De aanval van het centrum heeft geen beter lot ondervonden. De generaal Brunet had al de beschikkingen nog niet kunnen nemen, toen de vuurpijlen in de lucht, die ten signaal strekten, haar schitterend licht vertoonden. En toch was toen reeds sedert 20 à 25 minuten de geheele regterzijde in haar ontijdig gevecht gewikkeld. Hoe dit echter zij, de troepen van generaal Brunet rukten met vastberadenheid voorwaarts, maar hunne dapperheid leed schipbreuk op het wel onderhouden vuur der Russen en op de onvoorziene hinderpalen. Reeds in het begin werd generaal Brunet door een kogel in de borst doodelijk getroffen. Het vaandel van het 91ste regiment werd aan stukken geschoten, maar ik zal wel niet noodig hebben te zeggen, dat de overblijfselen er van door dit dapper regiment terug gebragt werden.

»Ter linkerzijde had generaal d'Autemarre het gevecht niet eer kunnen beginnen dan de divisie Brunet. Maar op het gegeven signaal deed hij het 5de regiment jagers te voet en het 1ste bataillon van het 19de linie regiment dadelijk oprukken, die er in slaagden tot aan de verschansing te geraken, welke haar met den toren van Malakoff verbindt, en verder voorwaarts schrijdende, ook in den kring zelve traden. Reeds beschikten de sappeurs der genie over de ladders voor de overige troepen, die zouden volgen. Een oogenblik mogten wij aan de zegepraal gelooven. Onze arenden waren op de Russische werken geplant. Maar die hoop verdween ongelukkiglijk spoedig. Onze geallieerden hadden in hunnen aanval op het Groot-Redan zulke hinderpalen ontmoet en waren aan zulk een schrootvuur blootgesteld geweest, dat zij in weerwil van hunne bekende standvastigheid, reeds genoodzaakt waren geweest om eene beweging tot den aftogt te gelasten. De schok onzer troepen was met al dat zoodanig, dat zij, niettegenstaande die omstandigheid, verder voorwaarts gerukt en hunne charges op den vijand voortgezet zouden hebben, — maar door het niet gelijktijdig handelen onzer divisien waren de Russen vrij en konden zij ons overstelpen met de reserve en de artillerie van het Groot-Redan, terwijl zij geen oogenblik verloren, om ook op onze dappere jagers te voet al hunne overige reserves van Karabelnaïa af te zenden.

»Tegenover zulke strijdmagten zocht de commandant Garnier, die reeds door vijf geweerschoten getroffen was, het veroverde terrein te behouden, maar te vergeefs. Genoodzaakt voor de overmagt te bukken, trok hij over de verschansing terug. De generaal Niol vereenigde zijne brigade, en men wilde eene nieuwe offensieve beweging beginnen; op het zeggen van generaal d'Autemarre, dat zijne reserve niet meer telde dan het 74ste linie-regiment, zond ik hem het regiment zouaven der garde; maar toen deze veteranen van onze oorlogen in Afrika aankwamen, kon de beweging met eene enkele divisie, zonder ondersteuning, niet meer de gewenschte eenheid hebben voor die krachtdadige handeling, hetzij op de regter-, hetzij op de linkerzijde; waarbij nog kwam, dat het vuur van de Redan, op hetwelk onze geallieerden hunnen aanval gestaakt hadden, thans tegen de onzen gekeerd werd, zoodat ik niet aarzelde om te erkennen, dat elke gunstige kans uitgeput was. Eene nieuwe poging zou alleen geleid hebben tot nutteloos bloedvergieten. Het was toen $8\frac{1}{2}$ uur en ik gaf overal bevel om in de loopgraven terug te keeren. Deze operatie werd voortreffelijk ten uitvoer gebragt, met veel orde en koelbloedigheid en zonder eenige vervolging van den vijand. Zelfs is een gedeelte van de Russische loopgraven door sommigen onzer bezet gebleven, die zich echter langzamerhand verwijderden, en zonder dat de vijand op hen van zijne voordeelen zocht partij te trekken.

»Onze verliezen zijn groot geweest. Wij hadden reeds van den beginne af aan zorg gedragen om het meerendeel der gevallenen weg te dragen. Maar een zeker aantal van hen, die zoo roemrijk sneuvelden, bleven liggen op het glacis of in de sloten der vesting. Den volgenden dag werd hun de laatste eer bewezen.

»Behalve de generaals Brunet en Mayran (laatstgemelde is dezen nacht bezweken), hebben wij een officier te betreuren, door het geheele leger bemind en hoog geschat: het is de jeugdige en dappere luitenant-kolonel der artillerie de Laboussinière. Een aantal hoofdofficieren werden getroffen door den vijand, terwijl zij het edelmoedigste voorbeeld gaven. Allen, officieren en soldaten, hebben zich voortreffelijk van hunnen pligt gekweten.

»Wij tellen 37 officieren aan dooden en 17 aan gevangenen, 1544 onderofficieren en soldaten aan dooden en vermisten, en 96 officieren en 1644 manschappen, die 's avonds van den 18den in de ambulances gebragt werden.

Vele gewonden verkeeren in veel minder gevaarlijken toestand, dan men aanvankelijk vreesde. Binnen eenigen tijd zullen zelfs velen, met eerbiedwaardige lidteekenen voorzien, weer in de gelederen verschijnen.

»Onze verliezen hebben noch den ijver, noch het vertrouwen dier dappere divisiën verzwakt. Alles wat zij eischen is, om den vijand dien dag duur te doen betalen. De hoop en de wil om te overwinnen zijn in aller harten, en allen rekenen er op, dat bij den eersten strijd de fortuin hunne dapperheid zal beloonen."

Marseille, 7 Julij. Per de Hydaspe zijn berigten aangebragt uit Konstantinopel dd. 28 Junij, en uit de Krim dd. 23 Junij. De belegeraars legden, niettegenstaande de brandende hitte, onzaggelijke werken aan. Hunne regimenten zijn weder voltallig gemaakt. Veertig stukken grof geschut van de vloot zijn, met de daarbij behoorende kanonniers in aantogt, om tegen de haven te ageren. Bosquet heeft zijn oud commandement voor de vesting herkregen, terwijl Herbillon langs de Tchernaia bevel voert. Canrobert heeft de gunst verworven van bij den eerstvolgende storm voortaan te mogen gaan. 20000 russen zijn tegen Jenikalé in aantogt, maar de daar sterk verschanste 8000 geallieerden zijn voor den mogelijken aanval niet beducht. — Uit Azie wordt gemeld dat de Russen verder voorwaarts zijn gerukt en dat de Turken dientengevolge van Kars op het goed versterkte Erzerum zijn teruggetrokken; zij vragen versterking.

— Naar men verneemt moeten de keizer van Rusland en de koning van Pruissen ernstig ongesteld zijn.

DUITSCHLAND.

Hamburg, 20 Mei. Berigten van St. Petersburg van 28 dezer, deelen mede, dat Kroonstadt in staat van beleg is gesteld. Niemand mag meer die stad binnengaan, zonder speciale vergunning van het Gouvernement.

— De Pruissische stad *Memel*, die naauwelijks zes maanden geleden, bijna geheel in de asch was gelegd, is weder het tooneel geweest van eenen hevigen brand, die eene geheele wijk vernield heeft. Die ongelukkige stad, komen de voordeelen, welke zij in deze oogenblikken en omstandigheden door haren transitohandel met Rusland trekt, wel duur te staan.

Berlijn, 27 Mei. Op dit oogenblik is alhier de Russomanie ten top gestegen. Die Moscovitische mode of kwaal, al naar men het noemen wil, ontluikt op nieuw, even als in de schoone dagen harer geboorte. Aan het hof, in de stad dragen mannen en vrouwen, in het leger de generaals en officieren, de een ringen en cachetten, de andere braceletten, keizer *Nicolaas* op zijn sterfbed voorstellende. Naauwelijks zijn de toezendingen uit St. Petersburg of de Berlijnsche fabrieken genoegzaam, om aan de talrijke aanvragen om die soort van reliquien te voldoen.

Rusland, zoo als men wel begrijpen kan, verzuimt niets om die Moscovitische vooringenomenheid uit te breiden en te onderhouden. Gunstbewijzen, ridderorden, behendig uitgereikte geschenken, alles wordt met dit doel uitgedeeld. Men zou daarom ook kunnen zeggen, dat de *Noordenwind*, hoe koud anders, langs de oevers van de Spree zeer liefelijk waait. Tegenovergesteld is men omtrent de Westersche mogendheden zeer ingetrokken en achterhoudend.

— Men spreekt van eene belangrijke uitvinding met betrekking tot de vruchtboomen, door een Boheemschen tuinman gedaan, die een groot aantal schoone appelboomen daardoor verkregen heeft. In stede van het soort, dat men voortplanten wil, te enten, neemt men een gezond stekje, (bijv. van een appelboom) steekt dat in een aardappel en begraaft beiden in dier voege, dat vijf of zes strepen van het stekje zigtbaar blijven. Weldra schiet het wortel, ontwikkelt zich, groeit op en wordt een schoone boom, die de uitgelezendste vruchten draagt.

— Brieven van Berlijn geven voortreffelijke inlichtingen omtrent den geest en het openbaar gevoelen in de hoofdstad van Pruissen. Onder dagteekening van 30 Mei, meldt men dienaangaande het volgende:

De belangrijke tijdingen, die men heden van het tooneel des oorlogs ontvangen heeft, hebben op de beurs een bijzonder goeden indruk gemaakt. Algemeen is men van gedachten, dat, indien de verbondenen een bepaald beslissend voordeel verwerven, er veel kans bestaat op vrede. Men kent hier Rusland beter dan te Parijs en het gevoelen van alle desbevoegde personen is, dat Rusland, wat er ook gebeure, geen jaar langer de algemeene blokkade kan doorstaan, waaraan thans alle havens zijn onderworpen. Men zegt zelfs, dat het eenvoudigste middel om dat rijk tot toetreding te dwingen zou zijn, zich bij die blokkade te bepalen, haar met de grootst mogelijke gestrengheid handhavende.

Van de zijde van Weenen is nog niets beslist. Oostenrijk wil de conferentien voortzetten en door dit middel vermijden zich tegen Rusland te verklaren, doch de Westersche Mogendheden, vooral Engeland, verlangen de protocollen te sluiten en dringen er bij Oostenrijk op aan om zijne dubbelzinnige positie te verlaten. De onzekerheid dier positie schijnt op de beraadslagingen van den Duitschen Bond terug te werken; al de beschikkingen, die in den boezem dier vergadering genomen moesten worden, zijn tot den 6den Junij verdaagd.

DONAUSCHE VORSTENDOMMEN.

Galatz, 3 Mei. De Donausche Russische flotille, die aan de brug over de Pruth digt bij Rene overwinterd heeft, is, 18 zeilen sterk, digt bij Ismaël gezien. De opperbevelhebber in Bessarabië, *Uschokoff*, houdt zijn hoofdkwartier te Rene, alwaar hij slechts eene divisie van ongeveer 12.000 man onder zijne bevelen heeft. Al de andere troepen van zijn legercorps zijn te Tiraspol gecampeerd. De Russen gaan langs de Pruth strikt verdedigender wijze te werk.

RUSLAND.

De *Noordsche Bij* te St. Petersburg jid. 9/21 Mei, laat de laatste circulaire van graaf *Nesselrode* door het volgend artikel vooraf gaan:

De blootlegging van den gang der onderhandelingen, die in de Oostenrijksche hoofdstad hebben plaats gehad, kan de geheele wereld tot leering strekken, want zij ontsluijert drie geheime denkbeelden der Westersche mogendheden, die tot dusverre in de openbare verklaringen dier magten zorgvuldig verborgen zijn gehouden, eerstens de oorzaak van den oorlog, tweedens de middelen om den terugkeer van diergelijke oorzaken te beletten en eindelijk de persoonlijke inzigten dier mogendheden, betrekkelijk de toekomst.

De tegenwoordige, zoo droevige oorlog is, naar het zeggen onzer vijanden, te weeg gebragt door Rusland, de onafhankelijkheid van het Turksche rijk bedreigende, terwijl op het voorstel der Russische gemagtigden, dat Turkije zelve het geval zou verduidelijken, waarin zijne onafhankelijkheid bedreigd wordt, onze vijanden toevlugt genomen hebben tot het voorwendsel, dat zij geene volmagt zouden bezitten de onderhandelingen in dien geest voort te zetten. Hieruit vloeit voort, dat, ofschoon de oorlog reeds sedert achttien maanden duurt, de Westersche mogendheden tot dus verre deszelfs oorzaak nog niet hebben kunnen aantoonen. Door haar stilzwijgen omtrent den oorsprong van het gevaar, dat het Turksche rijk bedreigt, erkennen zij voor het oog der gansche wereld, dat zij den oorlog voeren zonder ten juiste te weten waarom, hetgeen hare onhandigheid aan den dag brengt, of wel, dat de redenen, die zij tot dus verre op den voorgrond gesteld hebben, de ware niet zijn, hetwelk hare slechte trouw bewijst.

Als afdoende maatregel om in den vervolge den terugkeer van dergelijke omstandigheden als de huidigen voor te komen, willen de Westersche mogendheden als regel daarstellen, dat eene sterke mogendheid de ontwikkeling zijner militaire magt altijd moet regelen, naar die eener naburige, indien deze zwakker is en dezen regel willen zij voor de eerste maal toepassen op Rusland in zijne verhouding tot Turkije.

Hieromtrent blijft een enkel punt op te lossen. Het evenwigt der Turksche militaire magt en die van Rusland moet zich uitstrekken tot vier schepen, welke men ons toestaat. Indien nu Turkije tot zulk eene zwakte kwam te vallen, dat het niet meer in staat was vier schepen van hetzelfde charter te onderhouden; indien deszelfs admiraals en officieren onbekwame personen zijn, de vaartuigen oud, van slechte bouworde, en alle vier een enkele der onzen, gecommandeerd door uitmuntende officieren, aan het hoofd van eene heldhaftige bemanning, geen weerstand kunnende bieden, moet dan Rusland ook zich naar die onmagt van Turkije schikken en onbekwame officieren en ellendige matrozen in dienst hebben? Dit is ten minste de gevolgtrekking, waartoe de logica der Westersche mogendheden onvermijdelijk leiden moet.

De inzigten der Westersche mogendheden omtrent Turkije, gelijk ook haar gevoelen over de levenskrachten van het Ottomanische rijk, zijn door de conferentien te Weenen in een helder daglicht gekomen. Die magten wenden alle pogingen aan om in de omstreken van Constantinopel het grootst mogelijke aantal troepen bij een te trekken. Het doel is waarlijk al te duidelijk. Geen twijfel meer koesterende omtrent de bepaald in het oog loopende verzwakking van het Turksche rijk en deszelfs verval, willen zij den invloed vernietigen van iedere mogendheid, die haar het hoofd kan bieden. Ieder der Westersche mogendheden hoopt alleen en voor zich zelve de beheerscher der uitgestrekte domeinen van het Turksche rijk te zijn of te worden, doch niet te min hebben zij zich zaam verbonden om den invloed van Rusland geheel en al te verwijderen en uit te stooten.

En juist deze droevige oorlog werd, lang voor dat hij begonnen is, door *Z. M. keizer Nicolaas* voorzien. Dien bloedigen oorlog te vermijden, was zijn geliefkoosde gedachte, zijn opregtste wensch; ongelukkig putten de haat en wangunst onzer vijanden juist uit die gedachte, uit dien wensch, het voorwendsel tot een krijg, waarvan *hijzelf* misschien het slagtoffer is geweest, hij die zoo diep in het harte iedere wond gevoelde, die men aan ieder der soldaten van *zijn* moedig en getrouw leger toebragt.

— Volgens een brief van Simpheropol, 8 Mei, aan de *Weener Militaire Courant*, heeft de Tartaarsche bevolking van 200 aouls de zaak van Rusland verlaten en is zij tot de zijde der bondgenooten overgegaan. De keizer heeft gelast, dat de verlatene aouls na den oorlog als belooning aan de vrijwillige Grieken zouden worden toegewezen.

SPANJE.

De laatste particuliere berigten uit Spanje bevatten eenige onuitgegevene omstandigheden omtrent het oproer te Sarragossa en deszelfs gevolgen. — De ontdekking van een bergplaats van wapenen in het gebergte, bewoog het gemeentebestuur ter dier plaatse om eenige bevelen uit te vaardigen tot het in hechtenis nemen van een zeker aantal officieren op non-activiteit, aan wie op hoogen last die stad tot verblijfplaats was aangewezen. Die maatregelen verhaastten de uitbarsting der oproerige beweging. Den 22 Mei verlieten zestig soldaten van het regiment van Bailan, op het gerucht, dat andere opstandelingen zich in de omstreken van Catalayud, onder de leus van: Leve *Karel VI*, vereenigd hadden, de stad Sarragossa, aangevoerd wordende door een kapitein op non-activiteit, genaamd *Rosaris* en onder het veldgeschreeuw: Leve de koning!

Deze oproerlingen werden onmiddelijk door het militair bestuur vervolgd, hetwelk een bende daarvan in de bergen van Marcayo inhaalde. Daar werd een kolonel, den generaal *Gurrea* vergezellende en zich vooruit begeven hebbende om de opstandelingen aan te spreken, met een geweerschot bijna op de borst gedood. Te Madrid laat het gouvernement niet het minste uitlekken, doch men vermeent dat die beweging zich reeds aan geheel Opper-Arragon heeft medegedeeld en die opstandelingen zich den 25 Mei met anderen, reeds in het veld staande benden hebben vereenigd.

— De algemeene aandacht van Europa vestigt zich dezer dagen op Spanje. De carlisten hebben eindelijk het reeds zoo lang aangekondigde sein tot opstand gegeven; de eerste bewegingen zijn wel reeds onderdrukt, doch men kent Spanje niet, als men gelooft dat daarmede alles ten einde is. Om slechts een voorbeeld aan te halen, herinnere men zich, dat ook de sedert gezegevierd hebbende opstand onder *O'Donnell*, *Dulce* en *Espartero* in zijne beginselen was onderdrukt .... en het overige is bekend.

De dagbladen en brieven uit Spanje zijn opgevuld met bijzonderheden, betrekkelijk den in Arragon en andere provincien uitgebroken opstand. Nieuwe benden zijn door de troepen van het gouvernement vernield en uiteen gejaagd. In Navarra en de andere Bascische provincien, alwaar de raddraaijers, naar men zeide, ook eene uitbarsting wilden doen plaats grijpen, is alles rustig. Overigens schijnt de algemeene toestand zoo geruststellend, dat het Spaansche cabinet, hetwelk eerst het indienen van het wetsontwerp over de gedwongene leening had verdaagd, nu besloten heeft tot dien maatregel over te gaan.

Madrid, 6 Junij. De reeds zoo lang aangekondigde ministeriële crisis is heden uitgebroken. De hertog der Overwinning heeft in handen der koningin het ontslag der heeren *Mados*, *Luzariaga*, *Aguirre*, *Santa Cruz* en *Lujan* ingediend. In hunne plaats heeft de hertog voorgesteld de heeren *Bruil*, *Martinez*, *Zabola*, *Tuentcanders* en *Cuelves*.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
Augustus	23	Engelsch.	Leichhardt	Henry Cakley.	Liverpool	25 Mei.	Singapore.
»	—	Amerikaansch.	Ocean Pearl.	W. Sears.	Manilla.	17 Julij	New-York.
»	21	Fransch	Canton.	F. Houssois	Singapore	6 Aug.	Bordeaux.
»	22	Amerikaansch.	Juo	Plumer.	Amoy.	14 Julij.	New-York.
»	23	»	Schoener Haleyen.	W. Remmonds.	Boston.	15 Mei.	Shanghai,
»	—	Fransch	Nouvel Alfred.	C. Bernard.	Batavia.	22 Aug.	Bordeaux.
»	—	Nederl.Indisch	Amanatulbarie.	Sech djien Jebedy.	»	— »	Padang.

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten
Augustus	21	Nederlandsch	schip	Doggersbank	P. J. Kerkhoven.	Soerabaya	17 Aug.	Haager en Schuurman.
»	22	Nederl. Indisch	stooms.	Padang.	C. F. A. Persille.	Soerabaya	19 »	B. Kopersmit en co.
»	—	» »	bark	Alnoer Salim	Hadjie Amin	»	31 »	
»	—	Nederlandsch	»	Eugenie	E. Bergman	Indramayoe.	21 »	
»	—	Nederl. Indisch	»	El Machlaar	Said Molahaila.	Sumbawa.	16 »	Coulster.
»	—	» »	schoen.	Machmoed.	Kassan	Banjermass.	14 »	
»	23	» »	stooms.	Banda.	K. H. Schmidt	Sambas.	1 Aug.	B. Kopersmit en co.
»	—	Nederlandsch	schip	Susanna Elisabeth.	C. Ouwehand.	Macao	1 Julij.	Maclaine Watson en co.
»	—	Nederl.Indisch	bark	Hamadanie.	Said Alhabassy.	Cheribon.	20 Aug.	
»	24	Nederlandsch	»	Egmond & Hoorn	A. Glazener.	Australie.		G. Suermondt en co.
»	—	Nederl.Indisch	»	Cecile		Sumbawa.		Coulster.
»	—	» »	stooms.	Koningin der Nederlanden.	T. Deighton,	Singapore		Maclaine Watson en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Augustus	22	Fransch	schip	Nouvel Alfred	E. Bernard.	Bordeaux.
»	23	Nederl. Indisch	schoen.	Almas.	Lim Anyan.	Cheribon.
»	24	» »	bark	Batavia.	Said Alhadat.	Pecalongan.
»	—	Hamburgsch	»	G. H. Wappaus	F. M. Petersen.	Hongkong.
»	26	Nederl.Indisch	»	Ydroesie	Sech Almain	Soerabaya.

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Nederlandsch	bark	Admiraal Piet Hein.	Hazewinkel.	Amsterdam via Soerabaya	Haager en Schuurman.
»	fregat	Doggersbank *	P. J. Kerkhoven	Amsterdam	»
»	schip	Bernard Hertog van Saxen Weimar.	Hazewinkel		B. Kopersmit en co.
»	bark	Ystroom	Deterding.		»
»	»	Java.	van Dam	Amsterdam	»
»	schip	Kosmopoliet	J. Bouten	Dordrecht	»
»	bark	Egmond en Hoorn.	A. Glasener.		G. Suermondt. en co.
»	schip	Susanna Elisabeth	Ouwehand		Maclaine, Watson en co.
Nederl. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden *	Deighton,	Sam. en Soerabaya	»
» »	bark	So-ot Algair.	F. M. Hornung	Soerabaya	D. N. Buys en co.
» »	»	Said Maskoor	Moestafa.	Samarang.	»
» »	»	Annetta	Lim Kiang.	Samarang en Pontianak	»
» »	»	Atiat Ulbarie	Sech Almanie		»
» »	»	El Machlaar.	Said Molahaila		Coulster.
» »	»	Djelanie	Said Alie.	Soerabaya	»
» »	brik	Fathoor Hair.	Abdul Jalie.	Palembang	»
» »	bark	Faid Alim.	Sech Bagawie	Indramayoe	»
» »	»	Marzoek	Sarif Ankawie.	Samarang.	»
» »	schip	Djadoel Wadoet.	Sech Fagie.	Soerabaya en Sumanap	»
Engelsch	brik	Richard en William	Brigstock.	Sydney.	Hunter, Houghton en co.
»	bark	Alice Brooks.	Davidson.	Adelaide.	»
»	»	Emelin *	Toogood.	Singapore.	Metzendorff Wilmans en co.
Amerikaansch.	bark	Lenx	Hulst.		Paine, Stricker en co.
Hamburgsch	schip	Victoria *	Ahrens		Metzendorff, Wilmans en co

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	14	N. I.	stooms. Makasser.	Chevallier	Makassar.
»	—	Eng.	bark Victoria	H. Stephens	Sydney.
»	—	Z. M.	st. Adm. v. Kinsbergen.	lt. t/z. 1 k. J. Osti.	Zw. droogte
»	15	N. I.	bark Jenoer.	Said Alie	Batavia.
»	—	Ned.	schip Gen. van den Bosch	F. Parlevliet	»
»	17	N. I.	bark Koornia	Kamalodin	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	14	N. I.	Dennok Blantang Toedjoe.	Lim Pik-I.	Riouw.
»	—	»	Krabbe	Mardam	Pasoeroean.
»	17	»	schip Soo-Ook.	Said Segaf.	Pad. v. Sum.
»	—	Ned.	Doggersbank	P. J. Kerkhoven	Ned. v. Bat.
»	—	N. I.	Little Tot	Katjoong.	Pasoeroean.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Dionysia Catharina	H. J. de Boer.		Fraser, Eaton en co.
»	bark	Timor	F. Agema		»
»	»	Ridderkerk.	A. H. Pesant.		W. Cores de Vries.
»	schip	Louisa Maria.	D. Herderschee.		»
»	schip	Doctrina et Amicitia	P. Haagsma.		Ruyl, Cramer en co.
»	bark	Scheveningen.	K. D. Breuning		»
»	bark	Johanna Maria	M. A. Overgaauw		B. J. van Eck en co.
»	»	Charlotta	J. M. Sobels		
»	bark	Pollux	J. Kooy.		Adam en co.
»	»	Aldebaran	B. G. Meyboom		
»	»	Generaal de Stuers.	F. Fokkens		
»	»	Vice Admiraal Gobius.	A. A. van der Linden.		
Nederl.Indisch	»	Jenoer.	Said Alie.		Fraser Eaton en co.
» »	bark	Fatal Maän.			
» »	»	Aderaak.	Hadjie Samsodin		
» »	»	Sayang Maskoor.	Mohamat Said		
» »	»	Assat Dullah	Said Hindoan		
» »	»	Banka.	G. Schuit.		
» »	»	Faulke Nassar.	Sech Smeer		
» »	»	Fathul Joesoer.	Intje Noordin		
» »	»	Atiat Ulmaula	Sech Baoezeer.		
» »	»	Heatlie.	Ko Tinglo.		
» »	schoen.	Isabel.			
» »	»	Hoseeng.	Intje Po.		
» »	»	Djaloha.	Hoesin Samsodin.		
» »	stooms.	Padang	C. F. A. Persille.		W. Cores de Vries.
» »	»	Macasser.	H. J. E. E. Chevallier		»
» »	»	Ambon.	Hugenholtz		»
» »	»	Java.			
» »	schoen.	Anna Johanna.	W. A. S. Valberg		Mehlbaum en co.
Bremer	brik	Louisa Caesar.	C. Muller		Adam en co.
Zweedsch	bark	Charlotte	R. E. Lindstrom.		
Engelsch	»	Victoria.	H. Stephens.		Fraser Eaton en co.

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	13	N. I.	bark Faid Alim.	Sech Bagawie.	Batavia.

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	13	N. I.	bark Inglie.	Tio Tjingtin	Riouw.
»	14	Ned.	bark Amerika	J. F. Meermans.	Batavia.
»	18	N. I.	schoener Bintang Tiega.	The Kebeng.	Samarang.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Aug.	13	N. I.	bark Tjaugoan.	Sie Ikhim.	Rembang.
»	14	»	bark Thae Liong	Tan Tonghay.	Riouw.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Aug.	15	N. I.	bark Thae Liong.	Tan Tonghay.	Samarang.

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Aug. 16	Ned.	bark Dankbaarheid. . .	W. Postma .	Ned. v. Bat.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Aug. 9	N. I.	kotter Krabbe . . .	Mardam. . .	Soerabaya.
» 13	»	schoener Fathool Hair. .	Said Molahaylo.	Balie Bel.

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Aug. 10	N. I.	kotter Krabbe. . . .	Mardam. . .	Soerabaya.
» —	»	kotter Little Tot. . .	Katjoong . .	»

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Aug. 15	Ned.	schip Agneta	Crap Hellingman	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Bezoekie*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Aug. 11	Ned.	schip Sara Alida Maria .	Tekelenburg .	Amsterdam.

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van*
Aug. 7	N. I.	schoener Sophia. . . .	Siendoe Djaya.	Soerabaya.
» 10	Ned.	bark Hector.	J. M, Schoon.	Tjilatjap.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Aug. 8	N. I.	schip Amana Tulbarie. .	Sech Jubedie .	Padang.
» 9	»	bark Djoedool Karim .	Abdul Radjab.	Pontianak.
» 11	»	schoener Sumanap. . .	Pa Djamena .	Sumanap.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N I. stooms. *Padang:* de luit. kol. *Baudoin* en *familie.* — de resident *van de Poel.* — de heeren *van Leeuwen* en 2 *dochters.* — *Couperus.* — *du Cloux.* — *Rendorp,* — *Dennisson.* — *Gaspers.* — *Berghuis.* — *Rodbard.* — mevr. *de Brauw* en *familie.* — Z. M. troepen.

Met het Ned. schip *Eugenie:* de heeren *Kuneman* en *Gouyn.* — jonge jufvr. *van der Spek.*

Met het N. I. stooms. *Banda:* de 1 luit. *Verschuyl.* — 2 luit. *Crevecoeur.* — 1 luit. adjudant *Westerbaan Schmidt.* — de heer *Kessler.* — Z. M. troepen. de slutan Estrie, en gevolg, pangerang Adie Patie, en gevolg.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 19 *tot en met den* 23 *Augustus* 1855.

AANVOER.

Van Padang per ned. ind. bark *Atiat Toolbarie*, gez. Sech Oemar Alamarie.

1374 pic. koffij. 194 do. cassia. 12 do. was. $18^{80}/_{100}$ do. gutta percha. *Lim Hoa.*

Van Padang per ned. ind. schip *Djadoel Wadoet*, gez. Sech Achmat bin Oemar Fagie.

45 pic. benzoin. 601 do. rotting. 35 do. witte dammer. 5 do. zw. peper. 25 do. gutta percha. 1 kt. geiten vellen. *Said Mohamat Aijdiet.*
500 pic. koffij. $600^{10}/_{100}$ do. rotting. *N. H. M.*
43 pic. gomelastiek. *Hunter Houghton en co.*
$134^{20}/_{100}$ pic. cassia. $3^{72}/_{100}$ do. notenmuscaat. $4^{60}/_{100}$ do. buffelhoorn. $2^{80}/_{100}$ do. was. $2^{14}/_{100}$ do. foelie. 110 ps. koehuiden. *Purvis en co.*
52 pic. gutta percha. *Bahre en Kinder.*
56 pic. indigo. 19 do. benzoin. *Tjoa Hongko.*

Van Sumanap en Soerabaya per ned. ind. bark *Amanatul Barie*, gez. Sech jin bin aboebakar Jubedie.

Lading van Soerabaya bestemd v. Padang.

$11^{83}/_{100}$ pic. koperwerken. en eenige meubelen.

Lading v. Sumanap bestemd v. Padang.

250 koij. zout. 20 corg. sum sarongs.

Van Bantam per ned. schip *Kosmopoliet*, gez. J. Bouten. agt. Kopersmit en co.

100 pic. rotting. 600 do. tin. 10504 do. koffij. *N. H. M.*
138 ks. kopergeld. *alg. Pakhuismeester.*
Zijnde lading bestemd voor Nederland.

Van Samarang per ned. schip *Java*, gez. S. van Dam. agt. Kopersmit en co.

Lading bestemd voor Nederland.

50 pic. rotting. 89 do. gomelastiek. *Agenten.*
$4181^{21}/_{100}$ pic. suiker. *Modderman.*
$3805^{40}/_{100}$ pic. suiker. 1 kt. boeken. $1016^{1}/_{2}$ ℔ indigo. *Oliphant en co.*
50 pic. rotting. *Agenten.*
$251^{90}/_{100}$ pic. cubeben. 651 ℔ indigo. *Wermuth en co.*
60 pic. cubeben. 4191 ℔ indigo. 2 ks. regalen. *v. d. Broek en Veeckens.*

Van Bandjermassing per ned. ind. bark *Alnoer Salim*, gez. Hadjie Mohamad Amier.

39900 ps. maloekoe matten. 8000 kl. boss. rotting. $22^{15}/_{100}$ pic. gutah percha. $29^{25}/_{100}$ corg. deksels. 30 pic. zw. dammer. 1 do. olie. *Gezagv.*
200,000 ℔ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Billiton per praauw Toop gez. Salee.

3 pic. was. *Gezagv.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Machmoed*, gez. Kassan.

215 gr. boss. rotting. 7350 kl. do. do. 4675 ps. maloekoe matten. 1000 do. kadjang matten. $14^{33}/_{100}$ pic. gutta percha. 8 gantang honig. $2^{10}/_{100}$ pic. was. *Gezrgv.*
100,000 ℔ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Sumbawa per ned. ind. schip *El Machlaar*, gez. Said Jakfar bin Hussan Segaf.

291 paarden. 1 pic. was. 6 do. ruwe katoen. 65 zakk. koffij. 9 do. rijst. *A. v. Ommeren en co.*

Van Indramaijoe per ned. ind. schip *Eugenie*, gez. E. Borgman. agt, v. Ommeren Rueb en co.

Lading voor Nederland.

800 pic. tin. 100 do. rotting. 8227 do. koffij. *N. H. M.*
138 ks. kop. munt. *Gouvernement.*

Van Becassie. per praauw sampang. gez. Tingar.

150 pic. rijst. *Tjoe Tiang.*

Van Mauk per praauw sampang. gez. Rame.

180 zakken. rijst. *Song Bo.*

Van Mauk. per praauw sampang. gez. Makidien.

180 pic. rijst. *Tang Pie.*

Van Tangerang. per praauw sampang. gez. Kassad.

120 zakken. bruine suiker. *Tan Seng.*

Van Tangerang. per praauw sampang. gez. Satjie.

200 zakken suiker. *Tan Ongpie.*

Van Krawang. per praauw sampang. gez. Asjam.

170 pic. rijst. 1 tonn. staal. *Asie.*

Van Krawang. per praaw sampang. gez. Gemoek.

170 pic. rijst. *Tan Tjeng.*

Van Tanara per praauw sampang. gez. Maiel.

150 pic. rijst. *Ang Theng.*

Van Tjabang. per praauw sampang. gez. Ladak.

200 pic. rijst. *Kongkie.*

Van Indramayoe. per praauw sampang. gez. Alied.

252 pic. rijst. *Tjo Eng.*

Van Tjeringien. per praauw sampang. gez. Banie.

200 pic. rijst. *Thio Ouw.*

Van Djawana. per praauw tjemplang. gez. Lanudien.

1884 st. planken. 67 do. balkjes. 42 do. kromhouten. *Tjoa Bolim.*

Van Djawana. per praauw tjemplang. gez. Tasarie.

110 st. balkjes. 323 do. planken. 30 kromhouten. *Tjoa Bolim.*

Van Mauk. per praauw sampang. gez. Maied.

180 zakk. rijst. *Song Bo.*

Van Pamanoekan. per praauw sampang. gez. Satoein.

254 pic. rijst. *Buys en co.*

Van Cheribon. per praauw tjemplang. gez. Todiwangso.

260 pic. rijst. *Gezagvoerder.*

Van Cheribon. per praauw maijang. gez. Lielier.

150 pic. rijst. 5 vitriool. *Lim Tjianglong.*

Van Djawana. per praauw tjemploug. Sadirono.

166 balkjes. 120 planken. *Tjoa Bolim.*

Van Riouw. per ned. ind. bark *Kim Heg Ing.* gez. Oeij Bokking.

$237^{69}/_{100}$ pic. gambier. *Tan Kanglioe.*
500 st. steenen. *Tjoe Bantjieng.*

UITVOER.

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Ceres*, gez. T. Mammes. agt. Suermondt en co.

4 bn. laken. 150 kn. manufact. *N. H. M.*
70 keld. genever. 100 hammen. 3 brand kasten. 20 vs. rolpens. 24 ks. provisien. *J. G. T. Hooft.*
20 ks. provisien. *Order.*
Zijnde aan boord gebleven lading van Nederland bestemd v. Samarang.

Lading voor Nederland.

80 pic. rotting. 300 do. tin. 1000 do. koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaya per ned. schip *Koning Willem II*, gez. L. R. Giezen. agt. de Weerdt Ruyl en co.

276 coll. manufact. 83 do. div. gereedschapp. *N. H. M.*
16 kn. visch. 2 do. uurwerken. 114 coll. manufact. *B. v. Leeuwen en co.*
332 coll. manufact. 50 hammen. 10 vs. worst. *Agenten.*
9 vs. spijkers. *Haager en Schuurman.*
3 ks. manufact. *Order.*
Zijnde aan boord gebleven lading v. Nederland. Zie verdere lading v. Samarang en Soerabaya. Java-Bode dd. 4 Aug. 1855 no. 62.

Lading voor Nederland.

500 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

Den 20 Aug. 1855.

Naar Sydney per ned. schip *Diana*, gez. van Bochove. agt. Hunter Houghton en co.

2469 pic. suiker. 22 do. rotting. 16 do. nagelen. 12 do. notenmuscaat. 180 do. rijst. 231 do. zw. peper. 800 do. koffij. 2500 ps. stroozakken. *Agenten.*

Naar Nederland via Pecalongan per ned. schip *Nagasakie*, gez. Bunnemeijer. agt. v. Ommeren Rueb en co.

375 pic. tin. 100 do. rotting. 69 ks. kop. duiten. 10/m. holl. zakk. *N. H. M.*

Naar Padang per ned. ind. schip *Maria Catharina*, gez. Radjiedin.

2130 vloersteenen. *Purvis en co.*
46 md. aardewerk *Anderson Tolson en co.*
1 kt. tricot. *J. A. Thomas.*
80 pic. staal. 10 tonn. koolteer. 35 do. amerk. do. *Gouw Kianhian.*
$11/_{2}$ legg. arak. *Purvis en co.*
1 kt. zadels. *v. Slooten Morgan en co.*
2 ks. katoenen. *Pitcairn Syme en co.*
3 bn. lijnwaden. 10 do. garens. uit het entrep. 20 kn. porcelein. 9 do. wit katoen. 1 do. naaigaren. 4 do. gedr. katoen. 1 bl. wit katoen. 5 do. ongebl. twills. 4 kn. madapoll. 2 do. eur. gedr. katoen. 2 bn. do. gedr. katoen. 1 kt. gev. twills. *Anderson Tolson en co.*
1 vt. bier. *van Slooten Morgan en co.*
23 doz. eng. bier *Purvis en co.*
25 md. aardewerk. *Anderson Tolson en co.*
20 pic. staal. 33 ps. hammen. 500 do. stale pannen. *Gouw Kianhian.*

Naar Samarang per ned. ind .bark *Alnoer*, gez. Sech awab bin awab Said.

500 pic. jap. koper. *Maclaine Watson en co.*
400 vloersteenen. *Hughan.*
20 kn. geb. katoen. *E. Moormann en co.*
4 kn. div. koopmanschapp. 44 zakk. tarwe. 18 pak zeilgaren. 30 pic. salpeter. *Sie Yoetiang.*
6 kn. geb. katoen. 2 bn. gedr. katoen. *E. Moormann en co.*
100 pic. jap. koper. 1 kt. zijde tjindees. *Said aloewie Satrie.*
40 kn. kramerijen. 3 vn. ijzerwerk. 4 kn. leder. *Bahre en Kinder.*
35 kn. ong. katoen. 15 do. madapoll. 3 do. rood katoen. *Gouw Kianhian.*

Naar Siam per Siamsch Wangkang Kim Enghong gez. Oeij Teng.

11000 vloersteenen. 16 kn. glaswerken. $38^{1}/_{2}$ pic. arak. 4 kn. glaswerk. *Gezagv.*
15 kn. wit katoen. uit het entrep. *Martin Dyce en co.*
7 kn. lijnwaden. uit het entrep. *Mc. Ewen en co.*
12 kn. glaswerk. 19 vs. confituren. 1 pic. rozijnen. 5 vn. meel. 300 ps. zilv. sp. matten. *Oeij Ting.*

Naar Muntok per ned. ind. bark *Machmodie*, gez. Said Hoessin bin Sehap.

3700 pic. rijst. *v. d. Hucht.*
31 ps. soerab. slendangs. 20 do. do. sarongs. *Sech awab Djoas.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Prins.

6 ramen vilt. *Morgan Melbourn en co.*
1 kt. roode doeken. *Mc. Ewen en co.*
11 ks. kramerijen. 3 bn. manufact. *Hunter Houghton en co.*
1 kt. madapoll. 1 do. lappets. 1 do. tjindees. *Pitcairn Syme en co.*
1 vat teer. 18 ell. laken. 1 vs. spijkers. *Tan Honghie.*
1 pak rasamala. 1 kt. zijde stoff. muilen en chitsen en medicijnen. *Lie Oen.*
146 ps. gouden tientjes. *Said Mohamat Satrie.*
2 kn. zijde stoffen. *Tan Seng.*
11 kn. slendangs. *Sech Asbiedie.*
1 kt. rood katoen. 1 do. man. sigaren. 2 ks. rozijnen. *Tjie Yoekie.*
28 kn. div. katoenen. *The Sioe.*
2 kn. ruwe zijde. *Sech awab Jawas*
12 kn. div. katoen en kramerijen. *Lim Hoa.*

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. schip *Ellen*, gez. Lebert.

45 kn. wijn. *Jacometti en co.*
1 kt. man. sigaren. *Plump en co.*
1 kt. cotonetten. 2 do. lasting. 200 keld. genever. *E. Moormann en co.*
6 kn. div. provisien. 40 zakk. hagel. *Vaupel en co.*
1 kt. wijn. 1 do. bloemen. 1 pak laken. *Bedier.*
1 kt. glaswerk. *Metzendorff Wilmans en co.*
3 ks. zadelwerk. 6 do. lijnwaden. 20 oxh. bier. (2 kn. regaal. uit het reg. pakhuis.) *Martin Dijce en co.*
10 vs. boter. *Tentee.*
15 ks. div. lijnwaden. 2 do. zeep. 5 do. cambrics. 1 do. modewaren. 5 bn. goeniezakken. *Busing Schröder en co.*
50 doz. sesippan water. *Vaupel en co.*
2 kn. zadels. *Adam en co.*
500 ℔ crepe kruid. *Vaupel en co.*
10 kn. parfumerien. *Desperoux en co.*
38 keld. lijnolie. 12 do. ongebl. do. krijt. *Plump en co.*
2 stoelen 1 tafel. 2 kasten. *Gumprich en Straus.*
2 pic. rond ijzer. 1 pakje takkels. *Zakara en Audinau.*
8 bn. zakken. *B. Kopersmit en co.*
2 kn. kramerijen. 16 do. div. lijnwaden. 1 pakje modewaren. (20 kn. madapoll. uit het entrep. *Busing Schröder en co.*
12 vn. bier. *Maclaine Watson en co.*
299 keld. genever. uit het entrep. *B. v. Leeuwen en co.*

Naar Muntok per ned. ind. bark *Pogoan Zephijr*, gez. Ong Kimliang.

3850 pic. rijst. *Gouv.* Commissaris *v. d. Hucht.*

f 1200 zilv. geld. *Ong Kimliang.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. J. Prins.

22 kin. div. katoenen. 2 do. kat slendangs. *Tjie Yoekie.*
18 kind. hoedjes. *Kreglinger Dummler en co.*
5 kn. kantoor behoeften. *v. H. Noman en Kolff.*
6 kn. chitzen en katoen. 1 do. koopmanschapp. 1 do. offerwierook. 1 kt. lood. 25 bott. kaijoepoetie-olie. 1 kt. medicijnen. $1^{20}/_{100}$ pic. nagelen. *Thee Poeij.*
2 kn. lijsten. *Tiedeman en v. d. Burg.*
25 doz. bourgogne wijn. 14 kn. suikerwerk. 2 do. chocolaad. *Platon.*
2 kn. visch. *B. v. Leeuwen en co.*
8 kn. lijnwaden. (8 kn. slendangs. 4 do. gedr. katoen. uit het entrep. *Martin Dyce en co.*
1 tromm. portretten. uit het reg. pakhuis. *Tiedeman en v. d. Burg.*
5 kn. ijzerwerk. 2 do. zijde stoffen. *Pandel en Stiehaus.*
14 coll. provisien. 3 kn. modewaren. 1 do. schilderijen. 24 ps. batik sarongs. 1 kt. kaarsen. 1 do. speelgoed. *v. d. Broek en co.*
f 5000 zilv. specie. 25 ps. gouden tientjes. *Said Mohamat Aijdiet.*
12 kn. wijn. *Pitcoirn Syme en co.*
1 geemb. rijtuig. 1 oxh. wijn. 1 ks. diversen. *Louran en van Walcheren.*

Naar Bordeaux. per Fr. schip *Nouvel Alfred*, gez. Bernard. agt. Bahre en Kinder.

278 pic. tin. 158 do. rotting. 1182 do. gambier. 467 do. koffij. 151 do. gutta percha. 3217 do. zw. peper. 28 do. stiklak. 40 bund. stokken. *Aan boord gebleven lading v. Singapore.*
749 pic. koffij. 683 do. zw. peper. 10544 ℔ indigo. *Agenten.*
1 kt. jap. goederen. *Wijss.*
2 vn. vleesch uit het entrep. *Hughan.*

Naar Hongkong per Hamb. schip *G. H. Wappaus*, gez. Petterson. agt. Metzendorff Wilmans en co.

1 kt. manufact. 2 do. spuiten. 1 do. diversen. 1 md. klokken. *Aan boord gebleven lading van Sydney.*
164 blokk. lood. uit het entrep. *Martin Dyce en co.*
50 keld. genever. uit het entrep. *v. Ommeren Rueb en co.*
74 vn. brandewijn. *Goring.*
40 pic. pinang. $1^{40}/_{100}$ do. zwam. $50/_{100}$ do. vogelnestjes. *Adam en co.*
25 pic. koffij. 25 legg. arak. *Hunter Houghton en co.*
3 pic. vogelnestjes. *Morgan Melbourn en co.*
35 corg. matten. $50/_{100}$ pic. renoster hoorn. $50/_{100}$ do. kamfer. *Lim Hoa.*
15 corg. matten. $80/_{100}$ pic. zwam. $1^{83}/_{100}$ do. vogelnestjes. *Nie Bangkie.*
30 legg. arak. $22^{1}/_{2}$ do. rhum. 250 pic. rotting. *Moormann en co.*
1200 pic. rotting. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar Padang en Priaman. per ned. ind. bark *Amanatul Barie.* gez. Sech Aboebakar Adjibidie.

200 vs. boter. 50 kn. wijn. *Jacomettie en co.*
1 kt. madepollams. 10 do. ruwe drills. 5 do. effenrood. 80 do. ruwe katoen. (10 bn. rood garen. uit het entrep.) *N. H. M.*

Voor Soerabaija.

$11^{83}/_{100}$ pic. koperwerk. *Sech Abdul radjak Salma*
eenige meubelen. *Ritter.*

Voor Sumanap.

250 koijang zout. *Gezagvoerder*
20 corg sarongs. *Sech Magnoot bin Nok.*

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 9 *tot en met den* 16 *Aug.* 1855.

AANVOER.

Van Batavia per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. J. Prins.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 4 Aug. 1855 no. 62.

Van Nederland over Batavia per ned. schip *Staatsraad Baud*, gez. F. de Jong.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 8 Aug. 1855 no. 63.

Van Nederland over Batavia per ned. schip *Bellatrix*, gez. A. P. Sanberg.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 11 Aug. 1855 no. 64.

UITVOER.

Naar Soerabaya en Banjarmassing per ned. ind. bark *Cornea*, gez. Kamalodin,

1 kt. klamboe-goed en 100 pic. spiauter. *v. d. Broek en Veeckens.*
1 kt. shertings. 1 do. leder. 1 pakje monsters en 1 kt. papier. *Oliphant en co.*
6 kn. slendangs. uit het entrep. *Mc. Neill en co.*
13 kn. lampen en 4 kn. portwijn. *Kruthoffer en Soesman.*
5 kn. div. lijnwaden en 44 kn. kramerijen. *Mohamat Seman.*
5 kod. java tabak. 7 corg. java gebet. doeken. 80 st. eur. chitsen. 50 riemen holl. papier. 160 ℔ eur. naaigaren. 20 doz. eur. sloten. *Gezagv.*

Naar Batavia per ned. ind. stoomb. *LanganLamongan*, gez. J. Prins.

Zie Aanvoer te Batavia Java-Bode dd. 11 Aug. 1855 no. 64.

Naar Muntok per ned. ind. schoener *Bientang Tiega*, gez. The Kebing.

590 pic. rijst. 10. ks. java sigaren. 6 kn. zeep. 2 kn. misoa. 59 pic. poeder suiker. *Gezagv.*

Naar China per Amer. schip *Levant*, gez. Mercator Cooper.

6,694 pic. rijst en 640 pic. bindrotting. *Beh Ingtjiee.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.